[...]УДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

[Б]УРЯАД ҮНЭН

[Б]уряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 258 (12160)
1969 оной
ноябриин 2,
воскресени

Сэн 2 мүнгэн

АГУУ ОКТЯБРИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

[Х]ОЁР МЯНГАТАН ОЛОШОРҺООР

[В. И]. Ленинэй түрэһөөр [...]ію зорюулжа, Киро[...] колхозой һаалишад [...]рысөөндэ хам оролсо[...] уялгануудаа нэ[...]өөр бодото дээрэнь [...] габшагайгаар [...].

[...]алан дээгүүр, һуур [...]ходые зайжа, хүбшэ [...]амхай үнеэд манаг[...] дэлбэ һү асар[...]

[...]рын эхеэр тус колхоз гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб бөлзорһооһ урид үлүүлэн дүүргэбэ. Городой һүнэй комбинадта 4000 центнер һү тушаан худалдаха түсэбөө 4200 центнертэ хүргэбэ.

Энэ шэн габьяата ажалда артелиин түрүү һаалишад—хоёр мянгатан Пунцык Жамсаранова, Бутид Найданова, Дари Ленхобоева, Зинаида Содномова, Екатерина Новикова болон бусад эрхим һаалишад хубитаяа оруулаа.

Харганаа нютагай һаалишад колхозой тогтоһооршье үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааха ушар үзөөгүй бэлэй. Нёдондо үнинэй һаалишан Пунцык Жамсаранова хоёр мянганай хилэ дабажа, айл аймагтаа магтуулаа. Харин мүнөө жэл ган гасууртай байтаашье һаань, хоёр мянгатанай тоо улам олошорно, аяар 12 һаалишад болоод байна. Зарим эрхим һаалишад гурба мянгатан болохоо байна.

Л. РИНЧИНО.
Улаан-Үдын аймаг.

[Һ]АЙН ШАНАРТАЙГААР

[...]анай мэргэжэл шэ[...] һайнаар хүдэлхөө [...] манай «Бурятце[...]стын 173-хи нүүдэл [...]стер Федор Ивано[...] ходо хэлэдэг. [...] зүб зүбшөөл. һайн [...] түргөөр гэр байра[...] тула шулуушан [...]лээ дээшэлүүлхэ [...] нарин нягтаар [...] гол зорилго тэдэ[...]дадаг. Үбэлэй хүй[...] шуурган, хура бо[...] хүдэлхэ ушар барил[...]өөлдодог.

[...] шахуу жэл соо ба[...]өөб. Буряад оронон [...] нютагуудта гэр [...] барилсаһан хүм. [...] барилга дээрэ [...] дүршэлтэйшье бо[...] бухы хүдэлмэ[...] шанартайгаар хэхын [...] гэшэбди.

[...] һайханаар бариһан [...] түбхинэһэн ажалша [...] һайн юрөөл [...] һайшаал маг[...] тула барилгашан [...] ёһотой ха юм.

[...] Ивалга тосхондо [...] һүүлшын хэдэн [...] гурба, дүрбэн даб[...] олоор баригдаа. [...] городой шэнжэтэй [...] Эндэхи барилга [...] хүдэлдэг 173-да[...]онны коллективэй [...]гдоно. Шулуушадай, [...] болон модошо [...] хэдэн олон бригада[...]дална. Эдэ бригада[...] хүдэлмэреэ һайнаар [...], дундаа мүрысэн [...] дээрэ олон жэл соо хүдэлһэн, дүй дүршэлтэй зон. Егор Михайлович Бардаков дүшөөд шахуу жэл соо барилгашан ябана, ажал хэрэгээ һайн мэдэдэг. Тиимэһээ ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шадана. Тэрэнэй ашаар манай бригадын шулуушад халаанайнгаа даабари 30—40 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Манай бригадынхид байгша он соо гушан зургаан бүлэ айлай орохо нэгэ гэр, гушан автомашинын баттаха гаражай торхо баряа. Мүн лэ Татаурово тосхондо котельнын торхо барижа дүүргээбди. Мүнөө гушан зургаан бүлэ айлай орохо үшөө нэгэ гэрэй һуури табижа байнабди. Түсэбэй ёһоор энэ гэр 1970 ондо баригдаха байһан.

— Һайн шанартайгаар ажалаа бүтээхэ. Барилгын материал гамнаха ёһотойбди,—гээд манай бригадир хүн бүхэнэй урда шанга эрилтэ табидаг. Энэ эрилтын ёһоор бутархай хирпиисэ, бетоной холисо булта хэрэглэгдэнэ.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтаха гэһэн социалис уялга 1968 оной декабрь һара соо абаа һэмди. Тэрэ уялга соомнай дүшэ найман бүлэ айлай орохо гэртэ хүрэхэ хирпиисэ арьбалха, мэргэжэлээ дээшэлүүлхын тула барилташан бүхэн һураха ёһотой гэжэ хэлэгдэнхэй. Тэрэ гэһээр арбаад һара үнгэрөө. Энэ үе соо хэһэн бүтээһэнээ хаража үзэхэдэ, баясамаар. Бидэнэр мүнөө 255 мянган хирпиисэ арьбаланхайбди. Энэ хирпиисээр 36 бүлэ айлай орохо бүхэли гэр барижа болохоор.

Мүноо баригдажа байһан гэрһээ 70 мянган хирпиисэ арьбалха зорилго манай бригадир табинхай. Түрүү барилгашанай үтэдэ үнэншэхөөр. Үнэхөөрөө бидэнэр гэр бүхэнһөө 70—90 мянган хирпиисэ арьбалнабди. Хухархай нэгэшье хирпиисэ миин хаягданагүй. Хэрбээ залуу барилгашадайнгаа һэбхи ябадал гаргаад, хүдэлмэриеэ муу шанартайгаар бүтээгээ һаа гү, али барилгын материалда гамгүйгөөр хандаа һаань, бригадир Федор Бардаков дары хэмжээ абадаг, тэдэндэ ойлгуулжа үгэдэг. Тэрэнэй наһан соогоо хүмүүжүүлһэн барилгашад олон байха.

Манай бригадын эгээл залуу гэшүүн Михаил Орлов [...] жэл тухай барилгашанаар хүдэлжэ байна. Гэбэшье тэрэ ажалдаа нарин нягтаар хандадаг, оролдосотой бэрхэ хүдэлмэришэн юм. Тэрэ мүнөө шулуушанай гурбадахи разрядтай болоһон. Егор Михайлович Бардаков тэрэнэй багшаби гэжэ хэлэхэ дүүрэн эрхэтэй. Егор Михайлович олон барилгашадай «гарынь ганзагада, хүлынь дүрөөдэ» хүргэжэ табяа бшуу. Залуу шулуушан Михаил Орлов мүнөө халаанайнгаа даабари 25—30 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, хүдэлмэреэ һайн шанартайгаар бүтээнэ. Иигэжэ манай бригадын гэшүүд багша Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн һайндэртэ ажалай шэнэ амжалта туйлахаар зоринхой. Байгша оной дүүрэтэр 36 байратай гэрэй торхо барижа дүүргэхэбди. Манай бригадын шулуушадай хэлэһэн үгэдөө хүрэхэнь найдамтай. Ивалга тосхондо үшөө нэгэ шэнэ гэр ербын бодожо, ажалша зон түбхинэн орожо, агууехэ һайндэрөө угтаха. Тэдэнэр барилгашадта һайнние хүргэхэл байха.

В. АНТОНОВ,
173-дахи онь'ожоруулагдамал нүүдэл колонны шулуушан.

Улаан-Үдын «Электромашина» заводой хүдэлмэришэд, алба хаагшад Агууехэ Октябриин социалис революциин 52 жэлэй ойе ажалай бэлэгүүдээр угтажа байна.

Хубита табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн электромеханическа цехэй хүдэлмэришэн Мирослава Михайловна Кобезская эдэ үдэрнүүдтэ халаан бүриингөө даабари 140 процентдэ хүргэнэ. Нүхэр Кобезская коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. М. Кобезская.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ТАМАРАЛГА ДҮҮРЭБЭ

Улаан-Үдын пристаниин суднанууд Сэлэнгэ мүрэнөөр тамаржа, хүдөө нютагуудһаа һүүлшынгээ ашаа шэрэжэ асарба. Энээгээр байгша оной тамаралгын хаһа дүүргэбэ. Пристаниин коллектив уһан замаар шэрэгдэхэ бүхы ашаа хэрэгтэй газартань хүргэжэ шадаа.

Ашаа шэрэдэг «Сергей Левашов» теплоходой, мүн хүн зониие шэрэдэг «Альбатрос» судны экипажууд түсэбөө холо үлүүлэн дүүргээ.

Д. БАЛДАНОВ.

[...]ЛГАЯА ШЭНЭЛБЭ

[В. И]. Ленинэй түрэһөөр [...]дарта ойе угтуулан, [...]магай «Комунизмын [...] хоёрдохи отделе[...] социалис мүрысөөндэ [...] амжалта туйлаба. [...] дүнгөөр колхоз соо[...]урида гараба.

[...] һаалишад нёдон[...]одоо дунда зэргээр [...] 125 килограмм һү [...] байна. Эрхим һаа[...]шан Самбуева 9 һа[...] соо түлтэртэ үнеэн [...] килограмм һү һаа[...]соогоо түрүү зэргэдэ [...] һаалишад юһэн һарын үрэ дүнгөөр суглаа татажа, һаалишад Н. Жамбалова, Д-Х. Бальбурова болон бусад малшад үгэ хэлэжэ, жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 14 центнер һү һааха гэһэн үндэр уялга абаба.

Энэ гүүртые даагша Дэмбэрэл Нанзинов шадабари ехэтэйгээр ажаллажа, коллективтээ хүндэтэй болонхой. Өөрөө «Беларусь» трактор жолоодожо, һаалишадтай хамта фермэ дээрээ куузику, зелёнко гэхэ мэтые зөөжэ байна. Үбэлжэлгэдөө бэлэн болоод байһанаа тус фермынхид мэдүүлнэ.

В. БАЛДАНОВ.

[З]ЭФҮҮДЭЙ ТУҺАЛАМЖААР

[...] Мүнөө жэлдэ [...] нэрэмжэтэ колхо[...]-Гол һууринда тех[...]лха шэнэ мастер[...]гада үгтэбэ. **Жэл[...] трактор заһаба[...] энэ мастерской [...]—Улаан-Үдын суд[...] заводой туһалам[...]һан байна.**

[...]дэлмэришэд инженер [...]рев түрүүтэй мастерской соохи бүхы түхеэрэлтэнүүдыень тодхоһон байна. Мүнөө энэ мастерскойдо түрүүшын трактор заһабарилагдаба. Заһабарилгын шанар һайн. Эндэ техникэ поточно узловой аргаар заһабарилагдана. Иигэжэ заводойхид колхоздо яһалахан ехэ туһа хүргэбэ. Энэнь хото хүдөө хоёрой хоорондоо бата барисаатай байһые гэршэлнэ.

Б. БУДАЕВ.

Кабанскын аймагай Посольск тосхоной загаһа үсхэбэрилдэг комбинадай хүдэлмэришэд Агуу-ехэ Октябриин социалис революциин 52 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтаар угтажа байна. Комбинадай хүдэлмэришэд И. С. Стариков, А. У. Ханжаев гэгшэд ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ шалгарна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбинадай түрүү хүдэлмэришэд П. С. Стариков, А. У. Ханжаев.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

Манай хөөрэлдөөн
ТҮСЭБӨӨ—ДЕКАБРЬДА

Үбэлэй хүйтэн дүтэлбэ. Улаан-Үдын аймагай малшад үнгэрһэн зун хаба шадалаараа ажаллажа, яһалахан амжалта туйлаа. Мүнөөшье эндэхи малшад хүшэр хүндэ байдалһаа сухарингүйгөөр, малайнгаа байра дулаалжа, тэжээл бэлэдхэлээ үргэлжэлүүлһээр.

Һаяхан манай корреспондент Борис Сыренов «Улаан Оронго» колхозой һаалиин гүүртые даагша Дашацырен Норбоевтой уулзажа, хэжэ байһан ажалаарнь һонирхожо, саашанхи хараа түсэб тухайнь хөөрэлдэһэн байна. Энэ хөөрэлдөөн доро толилогдобо.

Асуудал: үбэлжэлгэдөө хэр зэргэ бэлдэбэ гээшэбта?

Харюу: манай гүүртэ колхоз соогоо эгээн томо юм. Эндэмнай 367 үнеэд һаагдадаг. Хамтадаа 27 һаалишад хүдэлнэ. Намарһаа эхилжэ малайнгаа байра сагаадаабди, үнеэдэйнтээ байрада шэнэ шала хэхэһээ гадна, элдэб заһабарилгын хүдэлмэри ябуулаабди.

Асуудал: малтнай тэжээлээр хэр зэргэ хангагданхайб?

Харюу: үнгэрһэн зун гач гасуур боложо, сабшалангайманай ургаса бага байгаа. Таряаншье доло гандаа. Тиимэ дээрэһээ фермэ дээрэмнай бэрхэшээлтэй болоод байна. Гэбэшье хамаг хүсэеэ элсүүлэн эдэ бэрхэшээлээ дабаха зорилготойбди. «ОВМ-4» машина тодхожо, тэжээлэй витаминна гурил гарганабди.

Асуудал: үнеэд үбэлжөөндөө ороһоор үнинэй гү? Нэмэлтэ тэжээл хэр үгтэнэб?

Харюу: октябриин арбаадаар үнеэдээ үбэлэйнь байрада оруулжа хонуулдаг болообди. Үдэрынь Нарһата Толгой гэжэ газарта бэлшэнэ. Нэмэлтэ тэжээл гэхэдэ, һаянай городһоо бардаа зөөжэ, үнеэдтэ уулгадаг болообди.

Асуудал: фермэтнай һү худалдаха түсэбөө хэр дүүргэжэ байнаб?

Харюу: һү гүрэндэ худалдаха жэлэй түсэбөө декабрь болотор дүүргэхээр оролдонобди.

Нүхэр Норбоевтой иигэжэ хөөрэлдэһэнэй һүүлээр һаалиин гүүртэ дээгүүр ябабабди. Тэжээл бүйлүүлдэг цех соо ороходо, эһээһэн хур талханай үнэр анхилна. Шииг нойтон. Хабарһаа эхилээд түлигдээгүй гэжэ мэдэхээр.

Улаан буланай хажууда ерэхэмнай томо гэгшын суурга үлгөөтэй. Хабарһаа хойшо ото хаалгатай байдаг юм гэжэ һаалишан Нимацырен Жапова мэдүүлбэ.

Эндэ тоологдоһон дутуу дундануud ноябриин эхеэр усадхагдаха гэжэ нүхэр Норбоев мэдүүлбэ.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнуудэй зүблөөн дүүрэбэ

ПРАГА. (ТАСС). Будапештын хандалгада гараа табиһан социалис гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн эндэ хүдэлмэрээ дүүргээ.

Энэ зүблөөн Ниитэевропын зүблөөнэй бэлэдхэлтэй холбоотой зарим асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула зарлагдаһан байна.

Тус зүблөөн, хани, нүхэд ёһоной оршон байдалда үнгэржэ, хамтын мэдүүлгэдэ гар табилгаар дүүрээ.

Европодохи аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, амгалан ёһоной харилсаа холбоо хүгжөөхын түлөө

ПРАГА. (ТАСС). Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Польшын, Румыниин, СССР-эй, Чехословакиин — Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөнэй мэдүүлгэ эндэ тараагдаа.

Зүблөөндэ түлөөлэгдэһэн правительстванууд Европодохи аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, амгалан харилсаа холбоо хүгжөөхэ зорилготой шэнэ ябуулга хэхые хүсэдэг ба бэлэн байһанаа онсолон тэмдэглэнэ гэжэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха асуудалнуудаар Ниитэевропын зүблөө зарлаха тухай дурадхал Европын олонхи гүрэнүүдэй зүгһөө дэмжэгдэн угтагдаа гээд зүблөөндэ хабаадагшад ханангяар тэмдэглэбэ гэжэ тус документ дотор тэмдэглэгдэнэ. Тэрэшэлэн Ниитэевропын зүблөөндэ бэлдэхэ, тэрэнние үнгэргэхэ хэрэгтэ туһа хүргэхөөр бэлэн байһан тухайдаа мэдүүлһэн Финляндиин правительствын 1969 оной майн 5-най шухала үүсхэл мүн лэ һайшаагдан угтагдаа. Будапештын хандалгада гараа табиһан бүхы оронууд зүбшөөһэн харюу үгөө.

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд правительствануудайнгаа даалгабариие үндэһэ болгон, Ниитэевропын зүблөөнэй зүбшэхэ зүйлдэ иимэ асуудалнуудые оруулая гэжэ дурадхана:

1. Европодо аюулгүй байдал хангаха тухай, Европын гүрэнүүдэй хоорондо харилсаанда хүсэ хэрэглэлгэһээ гү, али хэрэглэхээр заналгаһаа арсаха тухай. 2. Европын гүрэнүүдэй хоорондохи политическэ харилсаа холбоо хүгжөөхын тула, адли тэгшэ эрхэтэй худалдаа наймаанай, экономическа ба научно-техническэ холбоо үргэдхэхэ тухай.

Дурсагдаһан асуудалнуудые үрэтэй зохидоор зүбшэн хэлсэбэл, эдэ асуудалнуудаар үгээ ойлголсобол, Европодохи түгшүүрилтэ байдал һуларуулха, гүрэнүүдэй хоорондын амгалан ёһоной хани харилсаа хүгжөөхэ, тиин аюулгүй байдал хангаха хэрэгтэ туһа дүхэм болохо байгаа гэжэ ехэтэ эгигэдэгээ энэ мэдүүлгэдэ гар табиһан социалис гүрэнүүд элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Зарим орёо ушар байдалаи үшөө зайсуулагдаагүйшье һаа, хэрбээ үгээ ойлголсохо гэһэн дура хүсэлэй, үнэн эрмэлзэлгын гаргагдаад байгаа һаань, Ниитэевропын зүблөөндэ бэлдэхэ, тэрэниие үнгэргэхэ ябадалтай холбоотой бүхы асуудалнууд шиидхэгдэжэ шадагдаха гээд этигэжэ байһанаа гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд правительствануудайнгаа үмэнэһөө элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Ниитэевропын зүблөө ойрын сагта зарлахын тула оролдолго гаргахыень Европын бүхы гүрэнүүдые энэ зүблөөндэ хабаадагша оронуудай правительстванууд уряална. Эдэнэй һанамжын ёһоор, иимэ зүблөөн 1970 оной түрүүшын хахадта Хельсинкэдэ зарлагдажа болохо байна.

КОСМОНАВТНУУД—СПОРТЫН ГАБЬЯАТА МАСТЕРНУУД

Бүлэглэн ниидэлгын үедэ тон орёо научно-техническэ шэнжэлэлгэнүүдые бэелүүлһэн, тиихэдээ эрэлхэг зориг, шэн габьяа, ехэ шадабари гаргаһан «Союз-6», «Союз-7», «Союз-8» гэжэ замбуулинай онгосонуудай экипажуудай гайхамшаг туйлалтануудые тэмдэглэн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Физическэ культура болон спортын комитет лётчик-космонавтнууд Г. С. Шониндо, В. Н. Кубасовта, А. В. Филипченкэдэ, В. Н. Волковто, В. В. Горбаткодо спортын габьяата мастер гэһэн нэрэ зэргэ олгобо.

(ТАСС).

Замбуулин худар анха түрүүн ниидэгшын хүндэлэлдэ

БРЕСТ. (ФРАНЦИ). Замбуулинай дайда руу анха түрүүн алхалһан хүнэй, Юрий Гагаринай нэрэмжэтэ сэсэрлигые нээлгын баярай ёһолол Франциин ехэ портнуудай, промышленна центрнүүдэй нэгэн—Брест хотодо болобо.

СССР-һээ Францида байдаг элшэн сайд В. А. Зорин, «СССР—Франци» гэжэ бүлгэмэй уряалаар Францида ошоод байһан СССР-эй летчик-космонавт, Советскэ Союзай Герой П. Попович гэгшэд муниципальна Соведэй уряалаар тус баяр ёһололдо хабаадахын тула Брест хотодо ерэбэ.

П. Попович совет космонавтнуудай үмэнэһөө «Космонавт ба тэрэнэй ехэ орон» гэһэн ном, мүн «Союз-6», «Союз-7», «Союз-8» гэжэ замбуулинай онгосонуудай экипажуудай фотографиие космонавтнуудай өөһэдэйнь гар табилгатайгаар хотын муниципальна Соведтэ бэлэглэбэ.

ГАЗАРАЙ ҮРЭЖЭЛ УЛАМ ҺАЙЖАРУУЛХА ТУХАЙ ВАСХНИЛ-ай НҮҮДЭЛ СЕССИ

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Хүдөө ажахын эрдэм ухаанай бүхэсоюзна академиин нүүдэл сесси Ростов-на-Дону хотодо болоод, октябриин 31-дэ дүүрээ. Газарай хүрьһэнэй һалхинда үлеэлгэжэ, уһанда нуража гэмтэлгэһээ хамгаалха, газарай үрэжэл һайжаруулха асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн, сесси дээрэ табигдаһан асуудалнуудай тон шухалые тэмдэглэһэн байна.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриие агрономуудай зүгһөө хүтэлбэрилгын хэмхэмжээе улам һайжаруулха шухала тухайда эрдэмтэд тусхайлан заагаа. Агроном бүхэн газар шанаржуулгын, үрэжэлыень һайжаруулгын түлөө тон харюусалгатай байһанаа мэдэрхэ, энэ асуудалаар зохихо хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ мэргэжэлдэ бүхы полеводуудые һургаха уялгатай.

Иимэ үргэн ехэ шэнжэлгэ амжалтатайгаар хэхын тула эрдэм-шэнжэлгын институт, туршалгын станци, дээдэ һургуули бүхэндэ ехэ хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй. Тэрэшэлэн үйлэдбэриин эрилтэдэ тааруулан хараалагдаһан хэмжээнүүдэй гүйсэдхэл шалгаха шухала. Тиихын тула область, хизаар бүхэндэ адагынь хоёр-гурбан жэшээтэ ажахы бии болгохо хэрэгтэй.

Васхнилай сессидэ хабаадагшад Хойто Кавказай, Урда Поволжиин, РСФСР-эй хара хүрьһэтэ түбэй ба Украинын урда талын районуудай газарай хүрьһые хамгаалха зональна һанамжа дурадхалнуудые тодорхойгоор зүбшэн хэлсэһэн, һайшааһан байна.

(ТАСС).

СССР-эй МИД-тэ ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ БОЛОБО

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство совет ба гадаадын журналистнуудта зорюулжа, октябриин 31-дэ пресс-конференци зарлаа. СССР-эй МИД-эй хэблэлэй таһагые даагша Л. М. Замятин Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай мэдүүлгэ хэбэ.

Тиигэһэнэйнгээ һүүлээр Л. М. Замятин корреспондентнүүдэй асуудалнуудта харюусаа.

МЭДЭЭСЭЛ

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум нүхэр **Меркулов Павел Ивановичые** РСФСР-эй бэлэдхэлэй министр болгон томилоо.

КПСС-эй Буряадай обкомһоо, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ, Министрнүүдэй Соведһээ

Буряадай тусхай мэргэжэлтэ театральна искусства бии болгогшодой нэгэн, элитэ актер ба драматург, РСФСР-эй арадай артист **Владимир Константинович ХАЛМАТОВАЙ** сагһаа урид наһа бараһан тухай КПСС-эй Буряадай обком, республикын Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ, ехэ шаналалаа наһа барагшын түрэлхид болон дүтын нүхэдтэ мэдүүлнэ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ҺУРАЛСАЛ, ХҮМҮҮЖҮҮЛГЫЕ ҺАЙЖАРУУЛХА ЗОРИЛГООР

Эдир залуушуулые юрэнхы дунда эрдэмтэй болгохо гэһэн гүрэн түрын шухала удха шанартай хэрэгэй манай орон дотор бэелүүлэгдэжэ байһан энэ үе сагта багшанарай коллектив угаа ехэ үүргэ дүүргэхэ уялгатай. Һаяхан Улаан-Үдын найман жэлэй һуралсалай 44-дэхи һургуулиин коммунистнууд тоосоото һунгалтынгаа суглаан дээрэ энээн тухай хэлсэжэ, партийна организацинингаа бэелүүлхэ зорилго тодорхойлбо.

1968—1969 онуудай һуралсалай жэлдэ багшанарай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри урдынхиһаа нилээд һайнаар ябуулагдажа, коммунистнууд ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг болоо. Энээнние юун тэршэлнэб? Эрхим һайнаар һурадаг һурагшад олошороо, нэгэ классташ хоёрдохи жэлээ һуудаг хүбүүд, басагадай тооны үсөөрөө бшуу. Тоосоото үе соо партийна суглаануудта һуралсалай болон хүмүүжүүлгын талаар шухала асуудалнууд зүбшэгдэһэн байна.

Парторганизациин секретариин орлогшо нүхэр А. С. Скрипак элидхэл хэхэдээ, һайн һайн жэшээнүүдые дурдаа. Һуралсалай эхиндэ һургуулиин байшан һайнаар заһагдаһан, һурагшадта аятай зохид кабинедүүд бэлдэгдэһэн байгаа. Һургуулидань ариг сэбэр наринаар сахигдана. Класс бүхэниие зохидоор байлгахын түлөө пионернүүд, комсомолшуудай дунда мүрысөөн эмхидхэгдэдэг болонхой. Комсомольско организациин, пионернүүдэй суглаануудта коммунистнууд ходоодоо байлсажа, һуралсал болон хүмүүжүүлгэ тухай һайн жэшээнүүдые хөөрэжэ үгэнэ. Муугаар һурадаг, журам эбдэдэг һурагшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ВЛКСМ-эй комитет бага бэшэ хүдэлмэри ябуулаа. Мүн партийна организаци үхибүүдые зүбөөр хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ түрэлхидые олоорнь хабаадуулдаг болоо. Эдэ бүгэдэ һуралсал, хүмүүжүүлгые һайжаруулгада горитой нүлөөлнэ.

В. И. Ленинэй түрэһөөр зуун жэлэй алдарта ойдо зорюулан, һургуулиин багшанар олон янзын темэнүүдээр хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Эдэбхитэй багшанарай нэгэн коммунист Н. Я. Гуц ленинскэ комсомолой түүхые һурагшадта тайлбарилан ойлгуулжа, һонирхолтой хэшээлнүүдые үнгэргэнэ. Һурагшадай ухаан бодолые гүнзэгыгөөр болбосоруулха, орон доторхи шэнэ һонинуудые ойлгуулха, уласхоорондын байдалтай танилсуулхын тула понедельник бүхэндэ нолитинформаци үнгэргэгдэдэг болоо. Ургажа ябаһан эдир залуушуул мүнөө үеын байдалые ашата Ленинэй сэсэн мэргэн һургаалтай, тэрэнэй ажабайдалтай холбожо, гүнзэгыгөөр танилсана. Һургуулида эмхидхэгдэһэн ленинскэ таһалга соо ороходо, элдэб фотовыставкэ, монтажнууд, стендүүд харуулагдадаг. Класс бүхэн фотоальбомтой болоно байна. Иимэ хүдэлмэри коммунистнуудай, партийна организациин үүсхэл оролдолгоор бүтээгдэжэ байна гэхэдэ алдуу болохогүй.

Багшанарай дунда политическэ һуралсал эмхидхэгдэнхэй. Хэшээлнүүдынь һарадаа хоёр дахин үнгэргэгдэдэг. Мүн һургуулиин партийна организаци багшанарай ооһэдынь мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ хэрэгые анхаралсажа байдаг. Багшанарай методическа соведэй суглаагаа саг болзор соогоо үнгэргэлгые хинан шалгана. Тоосоото һунгалтын суглаан дээрэ коммунистнууд Н. Я. Гуц, К. К. Дедюхина гэгшэдэй методическа соведэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, хэшээлнүүдые үнгэргэхэдөө түрүү аргануудые үргэнөөр хэрэглэжэ, һурагшадые һонирхуулдаг тухай хэлэгдээ. Теэд иимэ жэшээнүүдые багша бүхэн үшөөл харуулнагүй. Коммунистнууд һуралсал, хүмүүжүүлгые саашадань һайжаруулха тухай хэлсэхэдээ, түрүү багшанарай дүй дуршэлые ажалдаа үргэнөөр нэбтэрүүлхэ тушаа анхарһан байна.

Мүн партийна организациин зүгһөө пионернүүдэй дружинануудта багаар туһаламжа үзүүлэгдэдэг, зарим түрэлхидэй үхибүүдтэе муу жэшээ харуулдаг тухай олон коммунистнууд тэмдэглээ. Үнинэй коммунист Валентина Леонидовна Попова Сэлэнгын баруун бэедэ культурын гуламтануудай үсөөн байдагые, тиимэһээ һургуулиин үхибүүдэй тэндээ кино, театр хараха, сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ аргагүй байдалые тэмдэглэһэн байна.

Гадна энэ һургуулида хоёрдохи жэлээ үлэдэг үхибүүд олон. Хэрбээ тиимэ һурагшадые бултыень тоолоо һаа, нэгэ бүхэли класс болохоор гэхэ гү, али жэлдэ 30—40-өөр тоологдоно. Энэ ябадалые усадхаха хэрэгтэ партийна организациин шэнэ бюрогой тодорхой зорилго табиха тухай дэлгэрэнгыгээр хэлсэгдэбэ.

Партийна организациин шиидхэхэ асуудалнуудта хэды дутагдалнуудай байгаашье һаань, багшанарай ниитын хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хандадагые мартажа болохогүй. Тэдэнэр түрэлхидые саг үргэлжэдөө суглуулжа, лекци болон хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэнэ. Һургуулиин багшанар илангаяа «Электромашина» заводой коллективтэй холбоо барисалгаа улам бэхижүүлнэ, тэндэ ходоо ошожо, ажал хүдэлмэритэйнь танилсана. Мүнөө В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойн ойртожо байхада, эндэхи һургуулиин коммунистнууд һуралсалайнгаа жэлые нёдондонойхиһоо бури амжалтатайгаар үнгэргэхэ хүсэлтэй.

В. ХАМАГАНОВ.

Улаан-Үдэ.

ХЭЛЭҺЭН ҮГЭДӨӨ ХҮРЭХ[...]

Үдэр, һаранууд үнгэржэл байна. Манай агуухэ багша В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ой дүтэлнэ. Энэ үедэ хүн бүхэн, предприяти, колхоз, совхоз бүхэн ойн хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа хэр зэргэ дүүргэжэ байһан тухайгаа хаража үзэнэ, дутагдалнуудаа усадхахые оролдоно.

Манайшье аймагай промышленна болон харгы замай предприятинууд, совхозууд ба бусад организацинууд социалис мүрысөөнэй дүн согсолно, түсэб, уялгануудай дүүргэлтые шалгана. Тээсгэн энэ асуудалаар ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй сесси болоһон юм.

Үнгэрһэн найма һарын туршада аймагай совхозууд нилээд амжалтатайгаар хүдэлжэ гараа. Партиин XXIII съездын тогтоолые гол хараа болгожо, ажахынууднай урагшатайгаар хүгжэнэ. Жэшээнь, нёдондо бүхы совхозуудта абтаһан продукциин хэмжээн 1965 онойхиһоо 4,5 миллион түхэригөөр ехэ болоһон байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ совхозуудай ажахые тусхай шэглэлтэйгээр эмхидхэһэнэй аша туһань элитэ харагдаа. 1964 онһоо 1968 он хүрэтэр хахалагдадаг газар дээрэһээ абтаһан продукциин хэмжээн 35 процентээр ехэ болоо. Тугал, поршоонхонууд урдынхиһаа һураггүй олон абтана. Мүн нютаһан бүриһөө абтадаг мяхан 89 процент, үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн 28,9 процентээр дээшэлээ.

Мүнөө жэлдэ хүдөө ажахымнай ямар амжалтатайб? Совхозуудай ажалшад абаһан уялгануудаа хэр дүүргэнэб? Аймагнай гүрэндэ мяха худалдаха 9 һарынгаа түсэб 115 процент, һү—102 процент, үндэгэ—112 процент дүүргэһэн байна.

Совхозууднай гурбан кварталай түсэбэй ёһоор гүрэндөө 35280 центнер мяха, 88610 центнер һү, 1440 мянган үндэгэ худалдаха байгаа. Октябриин нэгэн болотор 46200 центнер мяха, 95000 центнер һү, 1700 мянган үндэгэ худалдаһан байна. Юһэ һарын түсэбһөө гадуур 10000 центнер мяхан, 6400 центнер һүн, 260 мянган үндэгэн бэлэдхэлэй пунктда ороһон байна.

Кабанскын, Шергинскэ болон Оймороой совхозууд ажалаа эмхитэйгээр ябуулжа, абаһан социалис уялгаяа дүүргэжэ байна. Кабанскын совхозые онсолон тэмдэглэхээр. Тус совхозой ажалшад сентябриин 16-да гүрэндэ мяха худалдаха 9 һарын түсэб 124 процент, һү—100,1 процент, харин үндэгэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб 104 процент дүүргэжэ шадаа. Шергинскэ болон Байгалай совхозууд мяха худалдаха кварталайнтаа түсэб дүүргээ.

Ажахынуудай эрхим таряашад, малшад социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсон, абаһан уялгануудаа үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшээлбэл, һаалишад Т. С. Михалевский, Н. И. Нечкинагай амжалтаар омогорхохо байнабди. Тэдэнэр 9 һарын турша соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2500 килограмм һү һааһан байна. Аймагай 119 һаалишад соонһоо 32 һаалишан хоёр мянга үлүүтэй килограмм һү үнеэн бүриһөө һааһан байна.

Байгалай совхозой малшад А. С. Ананин, И. А. Черных гэгшэд жэлдээ шахан таргалуулагдаха мал харууһалжа, шэгнүүрыень горитойгоор дээшэлүүлдэг юм.

Шергинскэ совхозой гахайшад А. Е. Жилина, А. И. Оскорбина найман һара соо гахай бүхэнөө нэгэ түрүүлжэ, 7,7 поршоонхо абажа шадаһан байна.

Оймороой совхозой малшан Б. В. Балданов эбэртэ бодо мал шахан таргалуулгаар баян дүршэлтэй болонхой.

Кабанскын совхозой тракторна бригадые даагша В. К. Дранкин механизаторнуудаа шадамар бэрхээр хүтэлбэрилжэ, 604 гектар тарялангай га бүриһөө дунда зэргээр 16,3 центнер таряа хуряаһан байна. Рес-

АБТАҺАН УЯЛГАНУУД ЯМАРААР БЭЕЛҮҮЛЭГДЭНЭБ

публика соогоо үнинэй суутай болоһон хартаабхашад К. Тугарин, С. Илыгеев гэгшэд гектар бүриһөө дунда зэргээр 130 центнер хартаабха хуряажа абаа. Эдэ жэшээнүүдые хаража үзэхэдэ, манай ажахынууд яһала амжалтануудые түйлажа шадаха байна.

Иигэжэ хүдөө ажахын үйлэдбэриин амжалтануудые тэмдэглэхэтэйгээ хамта дутуу дунданууудай хажуугаар «нюдөө аняад» гараха эрхэгүйбди.

Мал ажахыгаа хүсэд хангаха тэжээлэй һайн бааза байгуулжа үшөө шадаагүйбди. Ороохо таряагаар дутамаг дээрэһээ жэл бүри шэнэ газар эдүүрилжэ, жэлдээ 30 мянган гектарта таряа тарижа, 50—56 мянган тонно ороохо абаха ёһотойбди.

Ороохо таряагүйгөөр мал ажалһаа продукци ехээр абахын аргагүй. Малай бэлшээри, нуга сабшалан манай аймагта бүришье бага. Сабшалангай гектар бүриһөө 8—9 центнер үбһэ абахадаа, ниитын малые тэжээлээр хангажа шаданагүйбди. 1968 оной март һарада аймагай Соведэй сесси болоно, бэлшээри, сабшалан ургэдхэхэ тухай хэлсэгдэһэн юм. Тэрэнһээ хойшо яһала хэмжээнүүд абтагдалагшье һаа, энэ асуудал хүсэд шиидхэгдээдүй. Бидэнэр 15—18 центнер үбһэ гектар бүриһөө абаха ёһотойбди.

Совхозууд жэлһээ жэлдэ газарай хүрьһэндэ минеральна үтэгжүүлгэ, нэг шэбхэ горитой оруулдаг юм. 1969 ондо 98154 тонно шэбхэ, 4 мянган центнер минеральна үтэгжүүлгэ тарялан дээрэ гаргаһан байна. Газар элдүүрилгын шанар дээшэлжэл байна. Тиигээшье һаа, агротехникын юрын эрилтэнүүд үшөөл наринаар сахинагүйбди.

Зундаа ган гасуур болоно, мүн агротехническэ эрилтэнүүдые гүйсэд дүүргэжэ шадаагүйһөө ороохо таряа, тэжээл, овощ багаар хуряажа абаһан, социалис уялгануудаа бэелүүлжэ шадабагүйбди.

Иигэжэ үбһэ тэжээлэй дутамагые мэдэжэ, хүтэлбэрилэгшэ, малшан, коммунист бүхэн малай үбэлжэлгын бэлэдхэлдэ ехэ анхарал табижа, таряа хуряалгые һайнаар үнгэргэхэ, адхашье һөлөөмо поли дээрэ орхингүй суглуулжа абахаһаа гадна, зелёнко, силос, холимол тэжээл болон малай бусад тэжээл нэгэшье гээлтэгүйгөөр хуряажа абахые оролдоно. Эдэ хэмжээнүүдые дары абажа шадаа һаа, социалис уялгануудаа дүүргэхэбди.

Юһэн һарын турша соо промышленна предприятинууд гүрэнэй түсэб 102 процент дүүргэжэ, 791 мянган түхэригэй эд бараа худалдаанда гараа байна. Нёдондонойхидо орходоо 1 миллион 648 мянган түхэригөөр ехэ наймаан хэгдэһэн байна. Ажалай бүтээсэ 13 процент дээшэлээ.

Клюевскэ леспромхоз, Тимлюйн цементнэ завод, Кабанскын загаһанай завод, Тимлюйн ТЭЦ, Кабанскын жэмэс болон овощ[...] вод, «Асбоцемент[...] дунгүүдые түй[...] продукци үйлэдб[...] сэб бүхы продук[...] дүүргэгдээ. Түсэб[...] ган тонно цемен[...] мянган хэһэг ши[...] метр түмэр-бетон[...] болон овощой 97[...] консервэ хэгдэһ[...] промышленна п[...] циалис уялгаяа [...] Барилгын органи[...] до дэлгэрһэн соц[...] Сэлэнгын СМУ-8, [...] СМУ түрүү һуури[...]

Худалдаа най[...] эдеэ хоолой тала[...] 101,1 процент д[...] гадуур 252 мя[...] бараан наймаала[...]

Нэгэдэхи квар[...] бүхэсоюзна соци[...] рүү һууринуудые[...] люйн цементын [...] промышленностии[...] болон профсоюза[...] гын Улаан туг [...]

Затаһа барил[...] зой гурбаниинь [...] боо дүүргээгүй. [...] нууд продукци ү[...] за хэдэг байһаар. [...] зургаанууд олон [...] лай СМУ ашагла[...] нуудые болзор соо[...] гүй. Клюевкэ бо[...] нуудта 1968 онд[...] хо клубууд мүнө[...] ригдажа дүүрээдү[...] хондо 100 авто[...] раж, хүүгэдэй [...] скэ интернат һур[...] дарада баригдажа[...] байра угаа удаана[...] на. Совхозуудта [...] малай байранууд [...] тушаагданагүй. Н[...] жэлгэдэ бэлэдхэл [...] ороо. Эдэ тоолог[...] дые усадхахын т[...] ябуулагдажа бай[...]

Үнгэрһэн зун [...] шад совхозуудта [...] хүргөө. Һурагшад[...] болон долоон лаге[...] рагшад ажаллаа. [...] куузику, 19,5 ге[...] овощ, 30 гектар [...] хаһаа гадна, 85 [...] дальбараа дэгжээ[...] Хударын, Корсако[...] да һургуулиин [...] һайнаар ургуулаа. [...] говско һургуулиин [...] һайнаар тэжээжэ, [...] нугаһаа 2700 гра[...] дөө 384 центнер [...] совхоздо тушааһан [...] лон партийна хүт[...] гуулиин эрилтэнү[...] той. Юундэб гэх[...] най залуу үетэн [...] хожом манайл аж[...]

Һаяхан КПСС-э[...] но-политическэ [...] ажалшадай дунда [...] һэн асуудалаар ма[...] нажа, ажалаа ула[...] һэн эрилтэ табиһа[...] бүхэн гүрэнэй түс[...] тула даабаряа мэ[...]

Иигэжэ юһэ һа[...] сологдожо, жэлэй [...] түлөө ажалаа у[...] ябуулжа, аймагай[...] һан уялгаяа дүүр[...]

КПСС-эй Каба[...] нэгэд[...]

МЭРГЭЖЭЛЭЭРЭЭ ОМОГОРХОНОБ

ЕХЭ МОДО БЭЛЭДХЭХЫН ТУЛА

Минии хүдэлдэг Хандагайн леспромхоз «Забайкаллес» комбинадай үнинэй предприятинуудай нэгэниинь юм. Бүри 1930 ондо эндэ томохон леспромхоз эмхидхэгдээд, хэдэн зуугаад хүдэлмэришэн барилгын модо отолжо эхилһэн юм. Тэрэ гэһээр эндэхи ой сооһоо хэдэ миллион кубометр модон отологдожо, Эхэ оронойбарилганууд, социалис оронуудта эльгээгдэһэн байха. Мүнөөшье эндэхи ой соо модошод ажаллаһаар. Тэдэнэр оньһон техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, ехэ модо отолхо, бэлэдхэхын түлөө эрмэлзэнэ.

Юу хэлэхэб даа. Модошодой ажал яһала оньһожоруулагдаа. Хүсэтэ КРАЗ болон МАЗ машинануудаар модон шэрэгдэнэ. Модо отолхо хүдэлмэришье яһала хүнгэдхэгдэжэ байна. Ойдо модо отолоод, таллуулан шэрэхэ ВТМ-4 түхэлэй шэнэ машина зохёогдоод, Баргажанай леспромхоздо туршалга гаража байна гэжэ дуулаа һэм. Энэ тон һайшаалтай. Хэдыхэн жэлэй үнгэрхэдэ модо бэлэдхэхэ хүдэлмэри сүм оньһожоруулагдахань. Тиихэдэ одоол һайн шанартай модо түргэнөөр отолжо, оронойнгоо барилгада үгэдэг болохобди.

Модо бэлэдхэхэ хүдэлмэри тиимэшье хүнгэн бэшэ юм. Дүй дүршэл, шадабари хэрэгтэй Би арбаад шахуу жэл соо ойдо хүдэлнэб. Энэ үе соо ехэ юумэн хэгдээ ааб даа. Модошод жэлэй алишье сагта хүдэлнэ. Хура бороо, һалхи шуурган соо ажаллажа, түсэб даабаряа дүүргэхэ гэжэ оролдоно. Теэд элэнэй оролдолго миин һаладаг бэшэ даа. Манай леспромхозой олонхи модошод даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, олоной магтаалда хүртэнэ.

Минии даадаг бага комплексно бригадада булта залуушуул хүдэлдэг. Бидэнэр халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ шаданабди. Түсэбтэ табан жэлэй үнгэрһэн гурбан жэл юһэн һара соо 31.600 кубометр модо отолхо даабаряа 39.500 кубометртэ хүргөөбди. Мүнөө 1970 оной июль һарын түсэбөөр хүдэлжэ байнабди. Иимэ ехэ амжалта хайшан гээд манай бригадынхид түйлаа гээшэ хаб гээд зариман ехэ һонирходог.

Анатолий Семенович Потемкиной даадаг бага комплексно бригадынхид бидэнэртэй мүрысэдэг юм. Анатолий Семенович хорёод шахуу жэл ойдо ажаллажа, олоной дунда хүндэтэй болоһон хүн. Тэрэ ажал хэрэгээ һайн мэдэдэг. Тиимэһээ ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шададаг. Иимэ түрүү хүдэлмэришэдтэй мүрысэхэдэ урматайшье, харюусалгатайшье. Габэшье социалис мүрысөөндэ илажа ябахадаа бидэнэр бүришье урмашадаг зэмди. Түйлаһан амжалтаяа бүри арьбадхан. Һайн шанартай модо ехээр бэлэдхэхэ гэһэн гол зорилго урдаа табинхайбди. Эршэтэ ажалай охин соогуур үдэр хоногууд үнгэрэн ошоно. Социалис мүрысөөнэй эршэ улам шангадана.

— Өөрынгөө ажал хэрэгтэ дурлаһан, мэргэжэлээрээ омогорходог хүнүүд ажалдаа амжалта түйладаг ха юм даа,— гэжэ Анатолий Семенович Потемкин хөөрэдэг. Аха нүхэдэйнгөө хэлэһэн эдэ үгые би мартадаггүйб. Сэдьхэлэй дулаахан үгэ иигэжэ хэлэхэдээ, намайе үшөөл һайнаар хүдэлхыем уряалаа ха юм. Өөһэдынгөө хэжэ байһан ажал хэрэг тухай бүри гүнзэгыгөөр бодомжолхо һургаал үгөө.

Хүн бүхэн өөрынгөө дуратай ажал шэлэдэг гээшэ. Бүри һургуулида һуража ябахадаа зарим нэгэн багша, агроном, инженер болохо гэһэн һайн һайхан зорилго урдаа табидаг. Ехэнхи зон анханһаа шэлэһэн мэргэжэлээ шудалхаар эрмэлзэдэг. Модо отолхо хүдэлмэри баһал һонирхолтой даа. Модошо хүн ёһотой инженер байха зэргэтэй. Ехэ модо отолхын тула оньһон техникэ хэрэглэгдэнэ. Тиимэһээ ойдо хүдэлдэг хүдэлмэришэн бүхэн оньһон техникэ шудалжа, мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулна бшуу. Мүн модо зүбөөр отолхо хэрэгтэй. Муу бэлэдхэлтэй хүдэлмэришэн модо буруугаар отолжо, залуу модо ехээр гэмтээдэг. Тиимэһээ модошо хүн зүбөөр модо отолхын тула мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ, һураха болоно ха юм. Юрэдөө мүнөө сагта эрдэм ном шудалаагүй һаа, холо ошохогүйш. Энээниие хүдэлмэришэ зон һайн мэдэнэ, мэргэжэлээ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэнэ.

Һайн мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд ажалдаа амжалта түйлаһан лэ байдаг. Намтай суг хүдэлдэг хүбүүд булта дунда һургуули дүүргэһэн юм. Минии дүү Николай Павлов дунда һургуули дүүргээд, манай бригадада хоёрдохи жэлээ хүдэлжэ байна. Тэрэ трактор жолоодохо, модо отолхо мэргэжэл һайнаар шудалһан. Мүн лэ Николай Садовский нёдондо дунда һургуули дүүргээд, бидэнэртэй хүдэлнэ. Эдэнэр ой модоной промышленностиин институтда заочноор һураха түсэб урдаа табинхай. Иигэмэ модошоной мэргэжэл шэлэжэ, Эхэ оронойнгоо барилгада ехэ модо бэлэдхэхэ гэжэ залуу хүдэлмэришэд зоригжонхой.

Манай леспромхозой модошод хоорондоо мүрысэн хүдэлжэ, ажалай ехэ амжалта түйлана. Коллективнай түсэбтэ табан жэлэй үнгэрһэн гурбан жэл юһэн һара соо 767.000 кубометр модо бэлэдхэхэ даабаряа 768.000 кубометртэ хүргөөд байна. Эндэ хүдэлмэришэн бүхэнэй оруулһан хубитань ехэ гээд һанагдана. Юуб гэхэдэ, манай леспромхозой бүхы хүдэлмэришэд ажал хэрэгтээ дурлаһан зон. Тиимэһээ ажалдаа амжалта түйлажа, «Забайкаллес» комбинат соогоо мэдээжэ болоһон. Би модошоной мэргэжэл шэлэһэндээ омогорхон, һайн шанартай модо бури ехээр бэлэдхэхээр эрмэлзэнэб.

К. ПАВЛОВ,
Хандагайн леспромхозой бага комплексно бригадын бригадир.

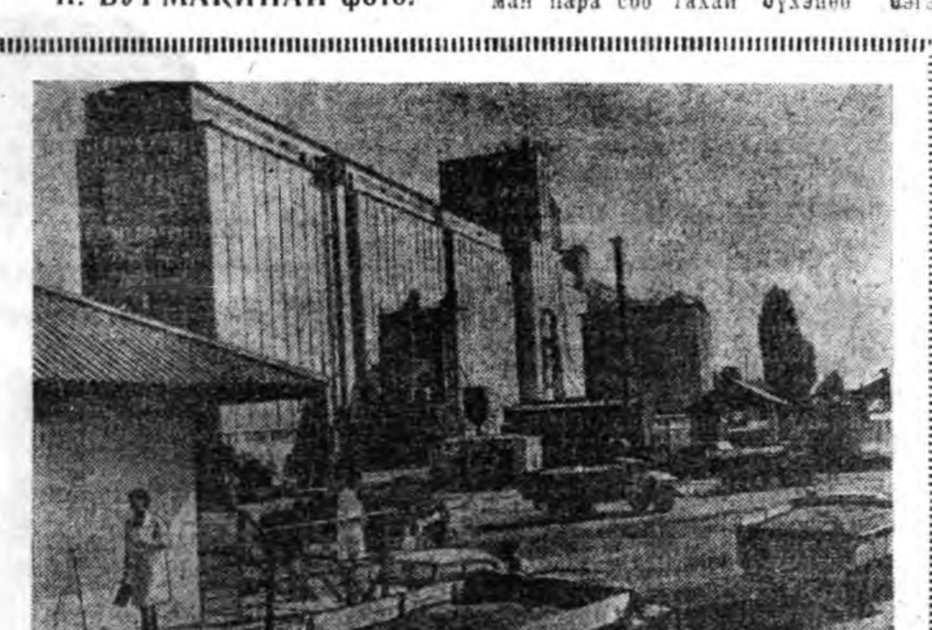

Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын хүдэлмэришэдэй дунда В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ, коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн фабрикын коллектив ажалдаа һайн амжалта түйлана. Социалис мүрысөөнэй түрүүшүүлэй зэргэдэ хүдэлмэришэн Епистемия Степановна Калашникова ябалсана. Энэ нүхэр үдэр бүриингөө даабариие 125 процент дүүргэжэ, продукцияа хододоо һайн шанартайгаар тушаана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. С. Калашникова.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ТҮРЭЛ ОРОН доторнай

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ждановай нэрэмжэтэ Ижорско заводой түрүү хүдэлмэришэд М. Ф. Хатенович (зүүн гарһаа), А. И. Шмелев, А. И. Степанов ба А. И. Малышев.

ТАСС-ай фотохронико.

Красноярска хизаарай таряа тушаан абадаг пунктнуудта шэнэ ургасын рис орожо эхилээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Красноармейскэ комбинадай пунктда.

ТАСС-ай фотохронико.

ЭРХИМ БЭЛЭДХЭЛТ[...]

Байгша ондо хура бороогой хомор байһанһаа болоно, ниитын малда бардам хүрэхэ тэжээл хаахаанагүй дутамаг, һанаһанда хүрэмөөр абтаагүй гэжэ малшад, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд бүхэн һайн мэдэнэ. Тиимэһээ үбэлэй янгинама хүйтэнэй эхилээгүй байхада малайнгаа байрануудые дулаалжа, «саб гэмэ» түхэлтэй болгохые оролдоно. Дулаан байратайгаар үбэлые угтахада, малшадта хүнгэн, үбһэ тэжээлдэшье арьбан гэжэ тоолодог байна. Анаатай совхозой нэгэдэхи отделениинхид бүри халуун зун байхаһаа үбэлжөөнэйнгөө байрануудые һэльбэхэ, заһабарилхаяа, хуушарһанайнь орондо шэнээр барихаяа оролдоһон, энээн тухайгаа совхозойнгоо хүтэлбэрилэгшэдэй урда эрилтэ табиһан юм. Тэрэнэйнь ашаар тон ехэ ажал хэгдэжэ, малайнь байранууд эрхим һайнаар бэлдэгдэжэ байна.

Отделениингээ ехэнхи хүдэлмэришэдэй тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадуулагдажа байбашье, эндоо тээһээ ерэһэн барилгашадые хабаадуулан, Бубэй Шойбоновой даадаг ехэ хонидой отарын үбэлжэхэ Баруун-Булаг гэжэ газарта, Дондок Жимбеевэй харууһалдаг отарын байрладаг Тоором нютагта тус тустань 600—650 хонинойбайха хоёр шэнэ байра барижа дүүргээ. Бубэй Шойбоновой гэр бүлынхидэй үбэлжэхэ шэнэ гэр баригдажа дүүрээ.

Тооромдо үбэлжэхээ байһан хонишон Николай Летягин мүн лэ шэнэ гэр толлохо болонхой. Шэнээр баригдаһан хонидой байрануудай хажууда үбһэнэй хорёо, хонидой эдеэлхэ [...] хаалта, таһалгану[...] шеф—Зүүн-Хуур[...] модо бэлэдхэгшэд [...] гэхэ дүтэлөө.

Хонинной үбэлжэ[...] нуудай зариманда[...] нүгөөдүүлдэнь—ба[...] һабари отделени[...] хонишод хэжэ дүү[...]

Үбэлдөө хони, ш[...] жэ гарзалхагүйн [...] ниингээ түб—Бу[...] мал аргалха, үбһ[...] пункт байгуулха [...] Баруун-Булаг гэж[...] хандаа хүрьгадай [...] залалжа асараад [...] табижа байна.

Үнеэдэйнь шулу[...] һан байрада тиим[...] рилга байгаагүй. [...] хүһамагуудта мод[...] дэр болгоод, сон[...] шэлнүүдые шэнэл[...] табяад байна.

— Намарай үе[...] хан таргалуулхые [...] Мүнөө малнай та[...] бэлшэнэ, нигөөд н[...] элидэг болохо юм. [...] малаа таргалуулха [...] хала зорилгомнай [...] шад һайн ойлгоно.[...] ниие эрхилэгшэ Т. [...] рэнэ.

Отделениин фе[...] даар ябажа харахад[...] хөөрэлдэхэдэ, энэ [...] ёһотой һайнаар г[...] чэй 100 жэлэй ой[...] шан бүхэнэй хубита[...] хэжэ байһание [...]

Б. ЛА[...]

Н. К. КРУПСКАЯ

ЛЕНИН ТУХАЙ ДУРАСХААЛ

ОКТЯБРИИН ҮДЭРНҮҮД

...шольдэ восстани зүн... байна. Буһалгаашадай ...ынь улам бадаржа, ...анда орохоёо эрмэл... Теэд большевигүүдэй ...ын ушар байдалые ...шэжэлэн үзөөд бай... ...хэхэ таатай зохид ...тогтоодүй гэһэн тоб... восстанание хойшо... ...да айхабтар ехэ хүсэ, ...раһан юм.

...ингэрбэ. Оршон бай... ...лобо. Тиин Финлян... ...шуха баатай болоһон ...оябрин 12. 14-дэ ...градай болон Москва... ...удтэ иимэ бэшэг бэшэ... ...слэл хотын хүдэлмэ... ...депутадуудай Сове... ...удэй олониинь манай ...байхадань, большe... ...ай засагые өөрынгөө ...тотой...»

...хэ эгээл зохид үе үн... ...э Ильич Финлянди... ...дадаа тон ехээр һанаа... байгаа. Октябрийн 7-...ер городой конферен... ...МК, ПК болон Пи... ...гай Соведүүдэй гэ... ...игүүдтэ бэшэгүүдые ...й үдэр Хойто облас... ...й съездэ хабаадал... большевик нүхэдтэ ..., тэрэмни хүрэжэ ...гэжэ һанаагаа зо... ...эр өөрөө Питер ерэ... районда нюусаар ...станида бэлдэхэ хэрэ... хүтэлбэрилжэ ороо

...ынь ЦК-да суглаан ...дээрэ зэбсэгтэ вос... ...шидхэбэри абтаба. ...енев хоёр восстаниие ...ЦК-гай онсо яаралтай ...гэһэн эрилтэ хэбэ. ...аа гарабаб гэжэ бү... ...лобо. Ленин тэдээндэ ...тийна зэмэ тохохо гэ... ...ябяа һэн.

...оппортунис үзэл... ...руушаагдажа, восста... ...й бэлдхэл хэгдэжэ ...ян 25-да (12-то) Пет... ...дэй гүйсэдком Сэрэ... ...нно комитет бии бол... ...тогтоол абаба. 29-дэ ...й үргэдхэмэл заседа... ...оэндэ партийна эмхи... ...тшэд байлсаба. Мүн ...ниие бодото дээрэнь ...Сэрэгэй-революцион... ...илогдожо, тэрээндэ ...Свердлов, Дзержин... ...сад ороһон юм...

...6-да (октябрийн 24-...Выборгскэ сторонада. ...гэшүүн Маргарита ...Фофанавагай байрада ...да байһаар һэн. Вос... ...гдэжэ байгаа иимэ ...лһаа хажуу тээ бай... ...байха газараа оложо ...юм. Восстаниие ...аруулжа болохогүй гэ... ...Маргаритаар намда ...анань дамжуулхые ...Ильичтэй холбоо бэе... ...финн Эйно Рахья ...6-най үдэшэлэн ...шье ерэжэ, һүүлэй ...а. Город соо пат... ...оронхой, хүдэлмэри... ...кварталнуудай хол... ...тулада Нева дээрэхи ...дээшэнь үргэхэ гэ... ...Саг зуурын прави... ...гэжэ тэрэ хөөрэбэ. ...Сталиниие асарыт ...гуйха гэһэниинь бү... ...байшаба. Сталин ...ольнодо, Сэрэгэй-ре... ...комитедтэ байһан, ...ье ябахаяа болиһон ...имэһээ Ильич тэрэ ...өөрөө ошохо гэжэ ...амайе табидаггүй га... ...ообоб. Баяртай. Иль... ...анска Маргаритада

...Выборгскэ район зэб... ...станида бэлдэжэ бай... ...дэлмэришэд районно ...жэ, буу зэбсэг. заа... ...байба. Һүни би Фофа... ...ирада ошожо, Ильи... ...ойон тухай мэдэбэб. ...но хүрэжэ ошобо гээ... ...эдэхын тулада манай ...йкомһоо Смольно руу ...эгээр эльгээгдэһэн ...райкомой секретарь Женя Егороватай аһажа ошобобди. Тиихэдэ Ильичтэй өөрөө уулзаа һэн гүб, али тэндэ ерээд байһыень хүнһөө дуулаа һэн гүб, һананагүйб. Зүгөөр лэ Ильичтэй хөөрэлдөөгүй һэм. Ильич восстани хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ шунан ороод байгаа бшуу.

Смольно ялагар гэрэлтэй, хүүен дүүен байба. Улаан гвардейцүүд, заводуудай түлөөлэгшэд. солдадууд али бухы зүгһөө ерэжэ, заабаринуудые абана. Машинкануд наяралдана, телефонуд ханхинана, манай басагад обоо хүбөө телеграммануудые эмхилнэ, гурбадахи дабхарта Сэрэгэй-революционно комитет үргэлжэ зүблөө хэжэ байба. Смольнын урдахи талмай дээрэ броневигүүд хүнхинэлдэнэ. Мүн тэндэ үхэр буу тодхогдонхой, баррикада хэхэ түлеэн обоологдонхой. Газаа үүдэндэ пулемедууд, буунууд тодхоотой, часовойнууд зогсоно.

Октябриин 25-най (ноябриин 7-ной) 10 часта **«России эрхэтэдтэ!»** гэһэн Петроградай Соведэй Сэрэгэй-революционно комитедэй хандалга типографида тушаагданхай байба. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнхэй һэн:

«Саг зуурын правительство унагаагдаа. Петроградай Соведэй орган болохо Сэрэгэй-революционно комитет гүрэнэй засагые гартаа абаа. Тус комитет Петроградай пролетариат болон гарнизониие толгойлно.

Демократическа ёһоной эблэрэлгэ дары дурадхаха, помещигүүдэй газарые абаха, үйлэдбэриие хүдэлмэришэдэй зүгһөө хинаха, Советскэ правительство байгуулха гэһэн арад зоной эрилтэнүүд хүсэлдөө.

Хүдэлмэришэд, солдат болон таряашадай революци мандаха болтогой!»

Тэрэ үдэр революциин илаад байгаашье һаань, 25-най үглөөгүүр Сэрэгэй-революционно комитет эршэмтэй шанга ажалаа үргэлжэлүүлэн, правительствын гэрнүүдые удаа дараагаар эзэлэн абажа, тэдэнэй дэргэдэ харуул табижа байба.

Үдэрэй 2 час 30 минутада Петроградай Соведэй заседани болобо. Саг зуурын правительство үгы болоо, зарим министрнүүд хаагдаа, предпарламент тараагдаа, вокзалнууд, почто, телеграф, гүрэнэй банк эзэлэгдэнхэй гэһэн мэдээсэлые хүн зон хүхюу баяртайгаар угтаба. Үбэлэй ордон абтаадүй байбашье, солдадууд тэрээниие добтолжо байна. Энэ хубисхал ехэ шуһа адхаралгагүйгөөр үнгэрбэ гэжэ хэлэгдээ һэн.

Заседанида ерэһэн Лениниие Совет бахархан амаршалба. Ленин түйлагдаһан амжалта тушаа ямаршье бардам ехэ үгэнүүдые хэлэнгүй, харин Совет засагай дүүргэхэ зорилгонууд тухай хэлээ һэн.

25-най үдэшэлэн 10 час 45 минутада Бүхэроссиин Соведүүдэй II съезд нээгдэбэ. 670 делегадһаа 300-ниинь лэ большевигүүд, тиигээд 193 эсер, 68 меньшевик делегадууд бии байба. Баруунай үзэлтэ эсернүүд, меньшевигүүд, бундовецүүд большевигүүдые хараалай муухайгаар хараажа, «Соведтэ ородог бусад парти болон эмхинүүдтэ мэдүүлэнгүйгөөр большевигүүдэй засаг абалгые, сэрэгэй үгэсэлгые» буруушааһан деклараци тунхаглаад, съездһээ гаража ошобо. Мүн зарим меньшевик-интернационалистнуудшье ябаба. Зүүнэй үзэлтэ эсернүүд үлэбэ. Хамта дээрээ съездһээ 50 хүн ошоо һэн. 25-да Ильич съездэ байгаагүй.

Соведүүдэй II съездын нээгдэжэ байха үедэ Үбэлэй ордондо добтолго боложо байба. Керенский матросой хубсаһа үмдөөд, бүри урда үдэрынь тэрьелжэ, автомобиляар Псков ябашаһан байгаа. Псковой Сэрэгэй-революционно комитет тэрэниие барижа тушааха гэһэн Дыбенко Крыленко хоёрой гар табилгатай захиралта абаһаншье һаа, Керенскиие арестовалангүй орхиһониинь, тэрэнь Петроградта добтолго эмхидхэхээ Москва харайлгажа орошобо. Бусад министрнүүдынь Үбэлэй ордон соо шэбээлжэ, тэдэниие юнкернүүд, эхэнэрэй ударна батальон хамгаалжа байгаа.

Үбэлэй ордониие буудажа, тэрэниие добтолжо байһан ушарые меньшевигүүд, эсернүүд, бундовецүүд үй хай бололдон буруушааба. Тэдэнэй зариманиинь ямаршье буу зэбсэггүйгөөр Үбэлэй ордоной урдахи талмай дээрэ ошожо, һомон доро зогсохомнай гээд гаража ошобо. Меньшевик болон эсернүүдэй ошоһоной һүүлээр забһарлалга хэгдэбэ. Тингээд 3 час 10 минутада заседаниин дахин эхилхэдэ, Үбэлэй ордон абтаа, министрнүүд арестовалагдаа, офицернүүд болон юнкернүүдэй буу зэбсэг хуряагдаа, Керенскиин Петроград руу эльгээһэн самокатчигуудай 3-дахи батальон революционно арадай талада ороо гэһэн мэдээсэл абтаа һэн.

Ильич урда үдэшэнь оройдоо унтангүй шахуу хоножо, восстани хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ эмхитэйгээр хабаадалсаһан байгаа. Тиигээд восстани илаба гэжэ тон эли боложо, зүүнэй үзэлтэ эсернүүд съездһээ ошохоёо болёо гэжэ мэдэгдэхэдэнь, Смольнодо ойрохон байратай Бонч-Бруевичтэндэ хонохоёо ошобо. Ильичтэ амяраа таһалга сүлөөлжэ үгөөшье һаань, удаан унтажа ядаад, һэмээхэн бодожо, газар тухай үнинһөө хойшо бодомжологдоһон декрет бэшэжэ оробо.

Октябриин 26-най (ноябриин 8-най) үдэшэлэн Ильич тус декрет тухай съезд дээрэ элидхэл хэжэ, тэрэ декрет баталан абтаа һэн. Энэ удаа эсернүүдтэй үгээ ойлголсохо арга олдоһон байгаа. Харин правительство байгуулха гээшэ бэрхэтэй байшаба. Зүүнэй үзэлтэ эсернүүд нэгэдэмэл демократическа правительство байгуулха ёһотойбди гэжэ мэдүүлбэ. Зүүнэй үзэлтэ эсернүүдтэй хамта ажаллахада болохо гэжэ Ильич тоолодог байгаа.

Октябриин 26-да (ноябриин 8-да) заседани үдэшын 9 часта нээгдэбэ. Би энэ заседанида байлсаа һэм. Ильич газар тухай декредые тайлбарилан, тон даруу түбшэнөөр хэлэнэ. Хүнүүд айхабтар анхарантайгаар шагнана. Намһаа холо бэшэ һууһан, тарияашан янзын нэгэ хүнэй сэдьхэлээ ехээр доһолгон, шог шарайгаа хубилгажа, нюдэеэ ялалзуулан байһые һананаб.

Фронт дээрэ хүниие саазалан хороодог болохо гэһэн Керенскиин захиралта болюулагдаһан, эб найрамдал, газар, хүдэлмэришэнэй хиналта тухай декредүүд абтаһан, Арадай Комиссарнуудай Совет байгуулагдаһан, тэрээндэ большевигүүд ороһон байгаа. СНК-гай түрүүлэгшээр Владимир Ульянов (Ленин); дотоодын хэрэгэй арадай комиссараар А. И. Рыков, газар тарияланай — В. И. Милютин; ажал хүдэлмэриин — А. Г. Шляпников, сэрэгэй болон далайн хэрэгээр — В. А. Овсеенко (Антонов), В. Н. Крыленко болон П. Е. Дыбенко гэгшэдһээ бүридэһэн комитет; худалдаа наймаан болон промышленностяар — В. П. Ногин; арадай гэгээрэлээр — А. В. Луначарский; мүнгэн сангаар — И. И. Скворцов (Степанов); Гадаадын хэрэгүүдээр — Л. Д. Бронштейн (Троцкий); юстицеэр — Г. И. Оппоков (Ломов); эдеэ хоолой хэрэгүүдээр — И. А. Теодорович; почто болон телеграфаар — Н. П. Авилов (Глебов); национальностьнуудай хэрэгүүдэй түрүүлэгшээр И. В. Джугашвили (Сталин) томилогдоһон байна. Харгы замай комиссарай һуури сүлөө үлэбэ.

Түрүүшын арадай комиссарнуудай списогэй табигдажа байха үедэ нүхэр Эйно Рахья тэндэ хажуу тээхэнэ һууһан байгаа. Тиигээд арадай комиссарта хараалагдаһан хэншьеб ажал хүдэлмэриин дүршэлгүй хүнби, намайе бү болгыт гэжэ гуйжа ороходонь, Владимир Ильич ташаганаса энеэжэ: «Тэд бидэнэй хэндэмнай тиимэ дүй дүршэл бии гэжэ һананат?!» гэһэн юм гэжэ хөөрөө бэлэй. Үнэхөөрөө дүй дүршэл үгы байгаа. Теэд арадай комиссар гээшэ арад зонтой тон нягта холбоотой, гүрэнэй хүдэлмэриин али нэгэн һалбариие даажа абаһан, шэнэ ёһоной министр, эмхидхэлшэ болохо ёһотой гэжэ Владимир Ильич һанаһан байгаа.

Ильичэй толгойлжо эхилһэн Совет засагай үмэнэ урдань үзэгдөөгүй шэнэ гүрэнэй аппарат байгуулха, бүхы байдалые социалис ёһоор хубилгаха гэһэн зорилго табигдаба.

Гэбэшье нэн түрүүндэ Совет засагые хамгаалха шухала, тэрэниие дараха, һүнөөхэ гэһэн дайсадай һэдэлгые усадхаха хэрэгтэй болобо. Тиин ноябриин 9—15-най үдэрнүүдтэ Совет засаг хамгаалха гол тэмсэлэй үдэрнүүд болоо һэн.

(АПН).

АЙЛ БҮХЭНДЭ—ГАЗЕТЭ, ЖУРНАЛ

Эдэбхитэдэй нэгэн

Гартаа сүүмхэ бариһан, табяад гарамгай наһанай нэгэ хүн нютагайнгаа зонһоо захил абана. Энэмнай хэн бэ гэхэдэ, Баргажанай аймагай Уланай хэлхеэ холбооной таһагай начальник Л. Х. Бадмаев болоно. Жэл бүхэндэ ажалшадай дунда хэблэл олоор тараадагаараа аймаг, республика дотооро суурхаһан Ламажап Хартапович — XXII партийна съездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй гэр бүлэдэнь орожо гараагүйдөө һанааниинь амардаггүй. Юуб гэхэдэ, колхозой гэшүүдэй салингаа абаһан үдэртэнь, тэдэнэртэйгээ хөөрэлдэжэ, саг соонь хэблэл захиулжа абаагүй һаа, удаадахи салингай гаратар минии һалашаха ушар али олон үзэгдэһэн байха.

—Нютагайнгаа ажалшадтай үдэр бүри шахуу хөөрэлдэжэ, газетэ, журналда захил хүүлдэг байнабди. Илангаяа колхозой гэшүүдтэ салингай гараһан үдэр конторо соо ошожо, кассирай хажууда һуужа гараагүйдөө һанаамни дүүрэдэггүй,—гэжэ Ламажап Хартапович зүб хөөрэдэг.

Уланай хэлхеэ холбооной таһагай хүдэлмэрилэгшэдэй нютаг дээрээ үргэн олон уншагшадай дунда хэблэл тарааха хэрэгтэнь колхозой мэргэжэлтэд, партком, сомоной совет ехэ туһаламжа үзүүлжэ байдаг. Жэшээнь, мэргэжэлтэд, бригадирнууд колхозойнгоо отара, гүүртэ, бригадануудаар ябахадаа газетэдэ толилогдоһон һонин тухай тэдэнэртээ хөөрэжэ үгэдэг, абадаг газетэ, журналнуудаа саг соонь захижа абахыень һануулжа, дурадхажа ябадаг болонхой.

Колхозой конторо соо үглөөгүүр хүн зон олоороо сугларанхай. Тэдэнэй дунда хэлхеэ холбооной таһагые даагша Л. Х. Бадмаев ерэнхэй, улад зонһоо хэблэлдэ захил абажа байба.

—Ажал, хэрэгтнай һайн ябана гү?—гэжэ мэндэшэлэлсэхэ хоорондоо парткомой секретарь Ц. Б. Гармаев нүхэр Бадмаевһаа асуугаадхина.

—Бараг хэбэртэй. Хэблэл абадаг уншагшадаймнай олонхидынь ерэхэ жэдэйнгээ захил хүүлэбэ. Иигээд фермэ, отарануудай малшад үлэбэ хаш. Тэдэнэртээ һалар ошохо гүбди даа,—гээд нүхэр Бадмаев парткомой секретарьтай үгээ андалдана.

Иигэжэ хөөрэлдэһөөр байтарнь Хилганын отделениин эрхилэгшэ И. Б. Гармаев газааһаа орожо ерэбэ.

—Һү-ү, һайн хүн һанаагаар гэдэгтэл, тамнай хаанаһаа ерэбэ гээшэбта. Колхозоймнай бүхы мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд, танһаа бэшэниинь, булта захил хүүлэбэл, наашаагыт. Энээхэн каталог сооһоо дуратайгаа шэлыт!—гээд нүхэр Бадмаев стол дээрэ хэбтэһэн газетэ, журналнуудай шэнэхэн каталог тэрэ газааһаа орожо ерэһэн бригадиртаа һарбайна.

— Байза, мүнгэтэй гээшэ гүб.—гээд тэрэнэйнгээ хармаануудаа һуулихадань, «мүнгэн гараа, кассирһаа салингаа абыт» гэжэ парткомой секретарь Ц. Б. Гармаев һануулаадхиба.

—Зай даа, үнгэрэгшэ жэлдэ ямар газетэ, журнал абаа һэн биб. Зай, бэшэгты! «Пионерская правда», «Правда», «Советская Россия», «Учительская газета», «Сельская жизнь», журналнуудһаа гэхэдэ...

—Нютагай хэблэлһээ?...

— Үү, «Буряад үнэн», «Баргузинская правда» газетэнүүд, журнал—«Веселые картинки», «Мурзилка», «Огонек», «Ветеринария», «Политическое самообразование», мүнөө дээрэ захиха бологдобо эдэмни хэды түхэригтэ болобо гээшэб?

—Тоолое. 12 хэблэл болобо. Газетын түлөө 42 түхэриг. Хамта 56 түхэриг 60 мүнгэн болобо,—гээд нүхэр Бадмаев шоото дээрээ тас-няс тоолоод гаргажархиба.

—Зай, яахаб. захилай мүнгынь түлэхэ хэрэгтэй,—гээд Иосиф Бадмаевич улаан шарбуунсануудые һубарюулна...

Иигэжэ нүхэр Бадмаев үдэр бүри айл бүхэндэ, колхозой конторо, тэндэхи дунда һургуулидаа ошожо байгаад, арад зоной дунда хэблэл тараажа ябадаг. Нютагай эдэбхитэд В. Ш. Гармаев, И. Б. Гармаев, В. Г. Гармаев болон бусад 60—70 түхэриг хүрэтэр газетэ, журнал захиһан байха юм. Мүнөө тус нютагта һүүлэй мэдээнэй ёһоор, 225 хэһэг «Буряад үнэн», 110-аад «Баргажанай үнэн» газетэ тараагдаад байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (Зүүн гарһаа) Уланай хэлхеэ холбооной таһагай начальник Л. Х. Бадмаев, И. Б. Гармаев, А. Т. Ширеторова гэгшэдһээ газетэ, журналда захил абажа байна.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ,
манай корр.

ЖЭЛҺЭЭ ЖЭЛДЭ ОЛОШОРНО

Захааминай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ артелиин ажалшад газетэ, журнал олоор захижа уншадаг һайн һайхан заншалтай юм. Мүнөө үедэ эдэнэр 1970 ондо абажа уншамаар совет хэблэлдэ захил хэжэ байнхай. Һүүлэй мэдээнэй ёһоор, 207 үрхэтэ айл (колхозой гэшүүд) захил хэжэ, мянга гаран хэһэг газетэ, журнал тус колхозой гэшүүдэй дунда тараагдаха болоод байна.

Ажалшадай дундаһаа хэблэл олоор захижа уншадаг нүхэдэй тоо жэлһээ жэлдэ олошорно. Жэшээлхэдэ, хонишод: Бадма Бадмаев, Цырен Тарбаев, Цыбик Ардаев, Дондок Ганжуров, механизаторнууд: Цырлей Доржиев, Владимир Галданов, Владимир Банзаракцаев, Борис Бакшеев, Ширап Ванданов, мал адуулагшад: Радна Баиров, Очир Цыбенов, Соднэм Бадмаев гэгшэд тус бүридөө 10—12 хэһэг газетэ, журнал захиһан байна.

Мүн колхозой мэргэжэлтэд Василий Жаргалов, Николай Островский, Очиржап Доржиев гэгшэд 50—60 түхэригэй хэблэл захиба. Захил хэгшэдэй жэлһээ жэлдэ олошоржо байһые эдэ баримта гэршэлнэ. Эндэхи ажалшад журнал олоор захижа, орон дотор коммунизм байгуулгын шухала асуудалнуудаар, арадай ажахы болон соёл культурын, эрдэм, техникын, залуу үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын асуудалнуудаар һонирхоно.

Ц. НАЙДАНОВ.

Оролдосотой почтальон

Харбяангууд тосхондо (Түнхэн) Саянай совхозой дүрбэдэхи отделениин 130-аад үрхэтэ айл тоологдодог. Тэндэхи нютагай партийна, комсомолой организацинууд нютагайнгаа ажалшадай дунда соёл сурталай хүдэлмэри ябуулха талаар оролдолго, үүсхэл гаргажа байдаг. Ерэхэ 1970 ондо арад зоной абаха хэблэл тарааха хэрэгтэ нютагай эдэбхитэд олоороо хабаадалсана. Почтальон Марина Дашеевна Банзанова энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсагшадай нэгэн юм. Нютагайнгаа ажалшадай дунда хэблэл тараалгын эхилээд байхада, нүхэр Банзанова үдэр бүри айл бүлэдэ орожо, тэдэнэйнгээ дуратай газетэ, журналда захил абана.

— Буряад зоной дунда өөрымнай үндэһэн хэлэн дээрэ гарадаг газетэ, журнал олоор тараахын тула ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулнаб,—гэжэ Марина Дашеевна хөөрэнэ.

Айл бүхэндэ—газетэ, журнал гэһэн уряатай мүрысөөндэ оролсоһон М. Д. Банзанова эдэ үдэрнүүдтэ хэзээ хэзээнэйхиһээ ульгам бэрхээр ажалшадай дунда хэблэл тараана. **Зураг дээрэ:** почтальон М. Д. Банзанова «Советская Россия» газетэ захиһан айлда тэрэниие барюулжа байна.

К. ГАБАЕВ.

ЗАХИЛ ДҮҮРЭЭ

Хэжэнгын совхозой дүрбэдэхи отделениин Бахлайта болон Гангын һү һаалиин гүүртэнүүдэй ажалшад аймаг соогоо эдэбхи ехэтэй уншагшад гэжэ суурхадаг.

Эндэ тус отделениин ажалшадай дунда хэблэл тараагша Бальжидма Гунсеновагай үүргэ тон ехэ. Энэ нүхэрнай арбаад жэлдэ хэблэл тараагшаар хүдэлхэ зуураа, өөрынгөө харюусалгата уялгада ханалга ехэтэйгээр хандадагаараа бүгэдэндэ хүндэтэй болонхой.

Дурсагдагша ажахыда 1970 оной хэблэлэй захил 100 процент дүүргэгдэжэ, сентябрь һара соо түгэсөө. Хоёр гүүртын мүн отделениин түбһөө холуур ажаһуудаг бусадшье ажалшад дан олон бэшэшье һаа, хамта дээрээ мянга гаран түхэригэй захил хэһэн байна. Эдэбхитэй уншагшад—механизаторнууд Очир Тобоев, Чимит-Доржо Найданов, Владимир Аюшеев, тоо бүридхэгшэ Ванчин Рандалов болон бусад тус тустаа 60—70 түхэригэй захил хэһэн байна. Захилай дунда «Крокодил», «Огонек», «Смена», «Сельская молодежь», «Вокруг света» журналнууд болон бусад хэблэл бии. Мүн нютагай хэблэлдэ захил хэлгэ эдэбхитэйгээр үнгэрөө. Тэдэнэй дунда «Буряад үнэн» газетэдэ 40 гаран айл захил хэһэн байна.

Ж. ЖАНЧИКОВ.

...скэ ойдо ...улагдаһан ...лдаан

(ТАСС). В. И. Ленинэй ... жэлэй ойдо зорюулаг... японо эрдэмтэдэй ху... ...хүдэлмэреэ үргэл...

...революциин ленинскэ ...далнуудые, Японодохи ...хүдэлөөнэй үргэлтэдэ ...сурталай үзүүлһэн нү... ...япон эрдэмтэд зүбшэн

...ай алба хаагшад ...стовко хэнэ

...). Октябриин 31-нэй ...эхилэн бүхы Итали ...хаагдаа. Ороной ...хэгшэд ниитэ на... ...часай забастовко со... ...хамтын шэнэ дого... ...эрилтэ хэнэ.

ПРАГАДА ЗҮБЛӨӨН БОЛОБО

ПРАГА. (ТАСС). Советскэ Союзтай Европын социалис оронуудай хани барисаа байгуулха бүлгэмүүдэй түлөөлэгшэнэрэй уласхоорондын зүблөөн Прагада нээгдээ. Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Польшын ба Чехословакиин делегацинууд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана. Харин оронуудтай хани барисаа ба культурна холбоо бүлгэмүүдэй союзай делегаци зүблөөн дээрэ мүн лэ байлсаа. Хани барисаанай совет бүлгэмүүдэй союзай президиумэй түрүүлэгшэ П. В. Попова делегациие толгойлно.

Зүблөөндэ хабаадагшад хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай хөөрэлдөө, харилсаа холбоо хүгжөөхэ юрэнхы шэглэлые тодорхойлоо.

Перудэ помещигүүдэй газар хуряагдана

ЛИМЭ. (ТАСС). Дүрбэн департаментдахи помещигүүдэй 18 буусын газарые хуряажа абаха тухай Перугэй правительство соносхоо. Хамта дээрээ 200 мянган гектар талмай газартай мал ажалай томо ажахынууд һангай мэдэлдэ абтаа. Энэ оной зун соносхогдоһон аграрна реформын ёһоор буусанууд һангай мэдэлдэ абтана. Реформо хадаа феодальна ба феодальна шахуу ажахынуудые усадхаха, газар ехэтэй помещигүүдэй буусануудай оронда тарияашадай кооперативуудые байгуулха гол зорилготой юм.

Газаргүй тарияашад, олонхидоо индейцүүд, газартай болохо. Кооперативууд болон тарияашадта туһаламжа үзүүлхэбди гэжэ гүрэн найдуулһан байна.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО
ХИЛЫН ГААНАҺАА

Забастовко хэгшэдэй шууд сэхэ дура хүсэл

НЬЮ-ЙОРК. ТАСС-ай корреспондент Э. Баскаков иигэжэ дамжуулна:

Американ «Дженерал электрик» гэжэ тон томо компаниин предприятинуудай хашаануудай үүдэндэ хүдэлмэришэдэй харуул табигдаһаар хэдэн хоног үнгэржэ байна. 13 профсоюзай шиидхэбэреэр соносхогдоһон забастовко ороной 33 штадтахи заводуудта дэлгэрээ. 147 мянга шахуу хүдэлмэришэд ба алба хаагшад хүдэлмэреэ зогсоогоод, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, ажалай эрхэ байдал һайжаруулха эрилтэ хэнэ. Профсоюзуудай түлөөлэгшэдэй ба захиргаанай хоорондо болоһон хэлсээнэй таһалдалганай һүүлээр «Дженерал электрик» компаниин 280 шахуу предприяти хүдэлхэеэ болёо.

Американ засагаархид компаниин эзэдые дэмжэдэг юм. Ажалай министр Д. Шульц забастовкодо хабаадагшадые буруушаагаа:

Хэдэ хэдэн городто «Дженерал электрик» компаниин предприятинуудта засагаархидай эльгээһэн полицинхидэй ба харуулда табигдаһан хүдэлмэришэдэй хоорондо тулалдаанууд болоо.

Парламентда үгэ хэлэлгэ дүүрэбэ

СДПГ-эй ба СВДП-гэй «бага коалициин» шэнэ правительствын программа мэдүүлгэ тушаа бундестагай заседанинууд дээрэ үгэ хэлэлгэ дүүрэбэ. Канцлер Брандт энэ мэдүүлгэ хэһэн байгаа. Гадаадын политикын, финансын, социальна хэрэгүүдэй, гэгээрэлэй, хүдөө ажахын ба бусад асуудалнууд тухай үгэ хэлэлгэнүүд болоо.

Германиин Демократическа Республикын ба Германиин Федеративна Республикын хоорондохи харилсаанууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэлгэ ехэ шангаар үнгэрөө. Германиин хоёр гүрэн бии гэжэ правительственна мэдүүлгэ хэхэдээ, Брандт мэдэрээ. Гэбэшье «ГДР-ые уласхоорондын гуримай ёһоор мэдэрхэ тушаа эндэ хэлэгдэнэгүй» гээд тэрэ онсолон тэмдэглэһэн байна.

Энэ үгын тодо бэшээр хэлэгдэһэн байгаашье һаань, ХДС—ХСС парти үгынь энэ хубиие хурсаар шүүмжэлжэ ороо. Тус парти хадаа 20 жэлэй турша соо засагые барижа байһан аад, сентябриин 28-най парламентскэ һунгалтаһаа уламжалан, оппозицида орохо ушартай болоһон байна. Хэблэлэй бэшэһэнэй ёһоор оппозициин ударидагшад бологшо урдын канцлер Кизингер, урдын финансын министр Штраус, ХДС—ХСС-эй парламентскэ фракциин түрүүлэгшэ Барцель бүхы немецүүдые Бонной «гансаараа түлөөлхэ эрхэ» тухай панхаруутаһан һанал бодолоо үмөөроо, ГДР-ые мэдэрхээр, тэрээнтэй дипломатическа харилсаа тогтоохоор бэлэн байһан гүрэнүүдтэ эсэргүү «хэмжээнүүдые» абаха эрилтэ хээ.

Европодо дайнай һүүлээр тогтоһон хилэнүүдые мэдэрхэ тухай асуудалаар правительственна мэдүүлгэ соо эли тодо хараа бодол баримталагдаагүй. Мюнхенскэ хэлсээнэй хүсэгүй болоһоые мэдэрхэ тухай энэ документ соо оройдоошье хэлэгдээгүй. Ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай договорто гар табилга үнэндөө дахяад хойшолуулагдахань гэжэ шэнэ кабинедэй хүтэлбэрилэгшэлэй ... үүлгэ гэршэлжэ үгэнэ.

ФРГ-гэй сэрэгэй политика тухай хэлэхэ болоо һаа, НАТО-до үнэн сэхэ байһанаа шэнэ правительство лаблаа. Энээнтэй дашарамдуулан, бундесверые хубилгаха тухай Брандт хэлээ, ядерна зэбсэг ошохо газартань хүргэхэ хэрэгсэл бологшо абяанһаа түргэнөөр ниидэдэг истребитель-бомбардировщигуудые, ракетэнүүдые Баруун Германиин армиин составта үлээхэ шухала гэжэ сбороныын шэнэ министр Г. Шмидт хэлээ.

(ТАСС).

Зүб зүйтэй эрилтэ

КАИР. (ТАСС). Ливиин газар дээрэ байдаг «Уилус филд» гэжэ американ агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй баазые бүри һаяын саг соо усадхаха тухай США-да Ливиин Арабуудай Республикын правительство эрилтэ хээ.

Ливиин газар дээрэхи бүхы харийн баазануудые дары түргэнөөр усадхаха тухай Ливиин Арабуудай Республикын правительствын зүб зүйтэй эрилтые бүхы араб оронууд хүсэлөөр дэмжээ.

Буу зэбсэг хуряалгаха комитедэй сесси дүүрэбэ

ЖЕНЕВЭ. (ТАСС). Буу зэбсэг хуряалгаха комитедэй ээлжээтэ сесси Женевэдэ болоод, дүүрэбэ. Ядерна зэбсэгые ба хүн зониие олоор хюдадаг бусад түхэлэй зэбсэгүүдые далайн ба океануудай оёорто байлгахагүй тухай договорой проектые ООН-ой Генеральна Ассамблейдэ эльгээхэ гэһэн шиидхэбэри комитет түгэсхэлэйнгөө үдэр баталан абаһан байна. Эдэ проект Советскэ Союз США хоёрой хоорондо зүбшэгдэһэн байха юм. Энэ жэлэй турша соо комитедэй хэһэн хүдэлмэри тухай Генеральна Ассамблейдэ хүргэлдэхэ элидхэлэй проектые комитедэй гэшүүд һайшаагаа.

ЛИВАНДАХИ БАЙДАЛ

БЕЙРУТ. (ТАСС). Ливанай сэрэгүүрэй ба Палестинын партизануудай отрядуудай хоорондо октябриин 31-эй үглөөгүүр Ливанай зүүн урда районгохи Рашайе гэжэ һуурин газарта дахяад тулалдаан болоо. Бейрудэй газетэнүүдэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор, али али талаһаа алуулһан, шархатаһан хүнүүд бии.

Бейрутдэхи байдал намдуу түбшэн. Бэрхэшээлые зайсуулха зам олохо зорилгоор ороной политическэ хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо хөөрэлдөөнүүд боложол байһаар. Президент Шарль Хелу урдын премьер-министр Рашид Караме гэгшэтэй дахяад уулзаа. Ливанай МИД-эй генеральна секретарь Наджиб Садак гэгшын Каирһаа ерэхэдэ Хелу тэрээнтэй уулзаа. Каирта болежо байһан хэлсээн тухай Садак президентдэ элидхээ.

НИКОЛАЙ КРЮЧКОВ — МАНАЙДА

Республикымнай ниислэл — Улаан-Үдэ хотын соёлой байшан болон кинотеатрнуудта эдэ үдэрнүүдтэ СССР-эй арадай артист Николай Афанасьевич Крючковтой уулзалганууд боложо байнхай.

Николай Крючков 1932 ондо Москвадахи хүдэлмэришэн-залуушуулай театр дүүргээд, эгээн түрүүшынхеэ «Окраина» гэһэн уран һайханай фильмдэ буулгагдаһан байгаа. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Николай Афанасьевич орон дотороо мэдээжэ болоно, «Трактористнууд», «Свинарка и пастух», «Комсомольск», «Тревожная молодость», «Душэн нэгэдэхи» болон бусад кинофильмнүүдэй гол рольнуудта наадажа гараһан байна.

Николай Афанасьевич Крючковой хабаадалгатайгаар экран дээрэ гараһан кино хараһан хүн бүхэн тэрэнэй онсо шадабарлар омогорхожо, баясажа ябадаг болонхой.

Арад зоной дунда мэдээжэ, хүндэтэй болоһон артист Эхэ орон соогуураа ходоодоо аяншалжа, таряашад, барилгашадтай уулзажа, хөөрэлдэжэ ябадаг юм. Манай республикада айлшаар ерэһэн Николай Афанасьевич Улаан-Үдэ, Хяагта, Сэлэнгэ, Зэдэ, Захааминда хүрэжэ, тэндэхи нютагай колхоз, совхозууд, предприятиин ажалшадтай хөөрэлдэжэ ерэһэн байна.

—Түрүүшынхеэ Улаан-Үдэ хото ерэһэн намда нэн түрүүлэн байрын ехэ барилганууд минии анхаралые татаа. Юуб гэхэдэ, танай хото үдэрһөө үдэртэ шэнэ байрануудаа толложо байдаг бусад хото городуудай ажабайдалтай тон адли байна,—тэжэ нүхэр Крючков омогорхоно.

Хүндэтэ манай айлшан хүдөө нютагуудаар ябахадаа, түрүүшын кинокартинануудта гүйсэдхэһэн рольнуудаа харагшадай урда гүйсэдхэжэ, тэрэ сагай ажабайдал хүн бүхэндэ һануулна.

Николай Афанасьевич «Алтан» гэһэн шэнэ кинофильмын нэгэ рольдо наадаһан байна. Мүн һаяар буулгагдаха Л. Соболевой «Морская душа» гэһэн кинофильмын үбгэн морягай рольдо наадахаар уригдаһан байна.

Республикымнай ажалшадтай танилсахаар ерэһэн СССР-эй арадай артист Н. А. Крючковтой суг баянист Юрий Дранга, дуушан Инесса Бышевская гэгшэд суг ябалсана.

Л. МАРТЫНОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: СССР-эй арадай артист Н. А. Крючков.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Бадма ШОЙДОКОВ

СЭРҮҮНЭЙ

ЭТЮД

*Х*АЛЗАН малаан Сарьдагайнгаа эрмэг байсын хоорондуур Сэрүүнэй шургажа ябана. Намарай наранай тунгалаг дулаанаар шарахые нааршаан, басаган саашална.

Хүх-хы!.. Хүх-хы!.. Сэрүүнэй зог татажа шагнаархана. Мүнөө донгодохо ямар һонин хүхы хаб?.. Али хүхы бэшэ, хэн нэгэн шоглон наадана алтай? Теэд хэн бэ? Үхибүүн? Али ангуушан гү?

Баһа алтан гургалдай! Хаанаһаа тэрэ гуниггтай дуугаа дуулажа оробоб?.. Зунай түрүүшын үдэрнүүдтэ жэргэдэг ха юм. Үгы даа, хэн нэгэнэй шоглоһон эли гээшэ ха. Зүрхэниинь зогсошоходол гэбэ. Гэдэргээ эрьеэд гүйхынь тэндэ бургааһан сооһоо хүн гаража ерэбэ. Дамба! Хаанаһаа гээшэб? Томо, бүдүүн гээшыень хэлэхэ гүт! Түхэреэн мяхалиг нюурынь шуһа дуһама улаан. Гарнуудынь гэжэ барбагар. Һуга ургаһаниинь баабгайл хадаа баабгай. Сэрүүнэйн айдаһаниинь хүрэжэ эхилбэ. Бүхы бэень һалганан, юндэб даа тэрьедэн гүйхэ дураниинь хүрэнэ. Теэд гэдэргээ зугадаха зүргыень Дамба хаагаад зогсоно. Хэрбээ Дамба ерэ ерэһээр, тэбэрин таалаг даа! Тиихэдэнь яахабши?..

— Мэндэ сайн, Сэрүүнэй!— гээд, Дамба барбагар хургадтай гарнуудаа һарбайба.

— Мэндэ!

— Сэрүүнэй, ямар зүрхэлигбши! Баабгайһаа айнагүйгшэ?

— Баабгайһаа?.. Үгы!.. Харин танһаа айжа байнаб.

— Намһаа?..

— Тиимэ!

— Яахадаа?

— Баабгай шэнги барбагар гээшэтнай!

— Шамайе баабгайһаа хамгаалха һанаатай хойноһоошни ябаалби. Харин ши намһаа..

— Хүлисыт даа, Дамба!

— Хүлисэнэ бэд даа. Хүлисэнэ бэд даа!

Басаганай зүрхэн доро орожо, толгойдонь Дамбын һуралсалай жэлнүүд тухай зуралзана: арбадахиие дүүргэхэ жэлдээ отрядайнь вожатаар хүдэлхэдөө, хэды гэһэн хатар наада долоодохёорхиндо заажа үгэдэг бэлэй?! Хүнгэн солбон, нугархай хухархай хүбүүн байһыень тодоор һанана. Зугааша, гүйхэ харайхань гүрөөһэн шэнги агша бэлэй. Мүнөө баабгайл хадаа баабгай. Сэрэгэй албанай гурбан жэл соогуур томожон хубилшаһыень гайхамаар ха юм.

— Сэрүүнэй, орой хубилаагүйш, ондоо болоогүйш! — гэжэ басаганай сэсэглэшэһэн бэеые шэртэн, Дамба аалин байжа һамаргаба.

— Нээрээ гү?

— Нээрээ!

— Сэрүүнэй, бэшэгтэмни юундэ харюусаагүйбши?

— Юун бэшэгтэ?.. Хэээ бэшээ юмта?

— Нёдондо.

— Нёдондо?.. Танһаа ямаршье бэшэг абаагүйлби.

— Нээрээ.. Адресаа бэшэхээ мартаад табижархиһан хүмби.

— Нээрээ?.. Адресаа?.. Тэрэ танай бэшэг һэн аал?,

— Тиимэ. Минии.

Инаг дуран тухай энэрхы дулаахан аар дурдаһан нэрэ, алдаргүй бэшэгынь мүнөөшье бии. Тэрэ бэшэгэй һүүлдэ хоёр һарын туршада энхэргэн зөөлэхэн үгэнүүдынь сэдьхэл зүрхыень хэды хүлгөөгөө бэлэй!

Дамба өөрыгөө удаан зобоонгүй, сэхэ урдуунь хэлээд, һанаа амаршаха гэжэ шиидэнхэй.

— Сэрүүнэй, айл болоё!

Басаган нюдөө ехээр хаража, һүрэжэ бодон сэхэдээ, юушье хэхээ, яахаяашье ойлгожо ядашана. Ямаршье хүндэ асуудалнуудта харюусахаар бэлэнби гэжэ һанажа ябаһан аад, харин мүнөө юундэ тээлмэрдэбэ хаб! Багжагар томо бэетэй Дамба ямаршье хэсүү сагта өөрыень хамгаалан абаржа шадахал. Теэд, Сэрүүнэй, өөрөө юундэ удаарнаш!.. Шамдыш! Түргэлыш!.. Али баярлаһандаа бахардаба гүш?.. Арбадахи классшье дүүргээш, эрдэмээ саашань үргэлжэлүүлээш. Иигээд лэ һанаа сэдьхэлынь амараа гэжэ һанаһаниинь.. Зулгы зөөлэхэнөөр һанагдагша энэ Дамбын дүрэ шарай сэдьхэлдэнь һуури эзэлээ.

— Айл?..—гэжэ Сэрүүнэй, эсэстээ, толгойгоо үргэбэ.

— Тиимэ. Айл!— гэжэ хэды багжагар бадалюуншье һаа, нэгэл хайратайханаар шарайшалан, Дамба хүсэлжэ харюусаба.

Басаганай бодолгото болоһоор гү, али нюдэдэйнь нэгэл ондоохон хурсаар ялалзахаарнь тухайлжа, аба абаһаар зүбшөөһэн харюу үгэхэнь гэжэ тугаарай һанаһан бодолынь унтаржа, энэ дурадхалаараа Сэрүүнэйдэ хандаһанаа шаналан, тэрьелхэ дураниинь Дамбада хүрэшэнэ.

— Дамба, намайе орой мэдэдэггүйт!

— Долоодохидо вожатаар хүдэлхэдөө, досоохи газаахиисшни һайн лэ уншаһан байхаб!

— Тиихэдэ үхибүүн ябааб.

— Сэрүүнэй, бү арсыш даа. Айл болоо һаа, эдэ гарнуудай байгаа сагта эдлэхэ зөөри, эдихэ хоол тухай һанаа зобоһоной хэрэггүй ха юм.

Дамбын олохо, зөөхэ тухай Сэрүүнэй минутынишье тэдыдэ маргаагүй.

— Дамба, би үглөөдэр институтдаа мордохом.

— Үглөөдэр!.. Эмшэнэй дээдэ һургуулида ороо бэлэй гүт?

— Тиигээ.

— Намда арсаба гээшэ гүш?

— Арсанаб. Архиншаш гэжэ дуулаа һэм.

— Архи?.. Хаял даа саашань —гээд, Дамба гараа һарбайба.

— Үгы даа!— гэбэ басаган.— Зай, уулзатараа баяртай!

Баабгай шэнги барбагар Дамба байра дээрээ зогсожо байтараа, Сэрүүнэйн хойноһоо даб гэн, гараараа даллаба:

— Баяртай, Сэрүүнэй!

Амаралтын үдэрэй хуудаһан

ЛЕКЦИ-КОНЦЕРТ БОЛОБО

Һаяхан гурэнэй Буряадай филармониин бүлэг артистнар аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой туб — Ноёхон һууринай ажалшадта һонирхолтой концерт-лекци харуулба.

Хүри улаан хилэн хүшэгын һэхэгдэмсээр лектор Ринчинов түрэл буряад арадайнгаа соёл культурын болон искусствын али зэргэ урган хүгжэжэ байһан тухай жэнхэни буряад хэлээр хөөрэжэ үгэбэ. Удаань: филармониин мэдээжэ артистнар Буда-Ханда Дашиева, Тарас Карпов болон бусадай ирагуу һайхан дуунуудые хонгёо хоолойгоор хангюурдахадань харагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Концертын һүүлээр колхозой ажалшад айлшадтаа халуун баяр хүргэжэ, хойшодоо айлшалжа байхыень уряалба.

А. БУДАЕВА.

Сэлэнгэ.

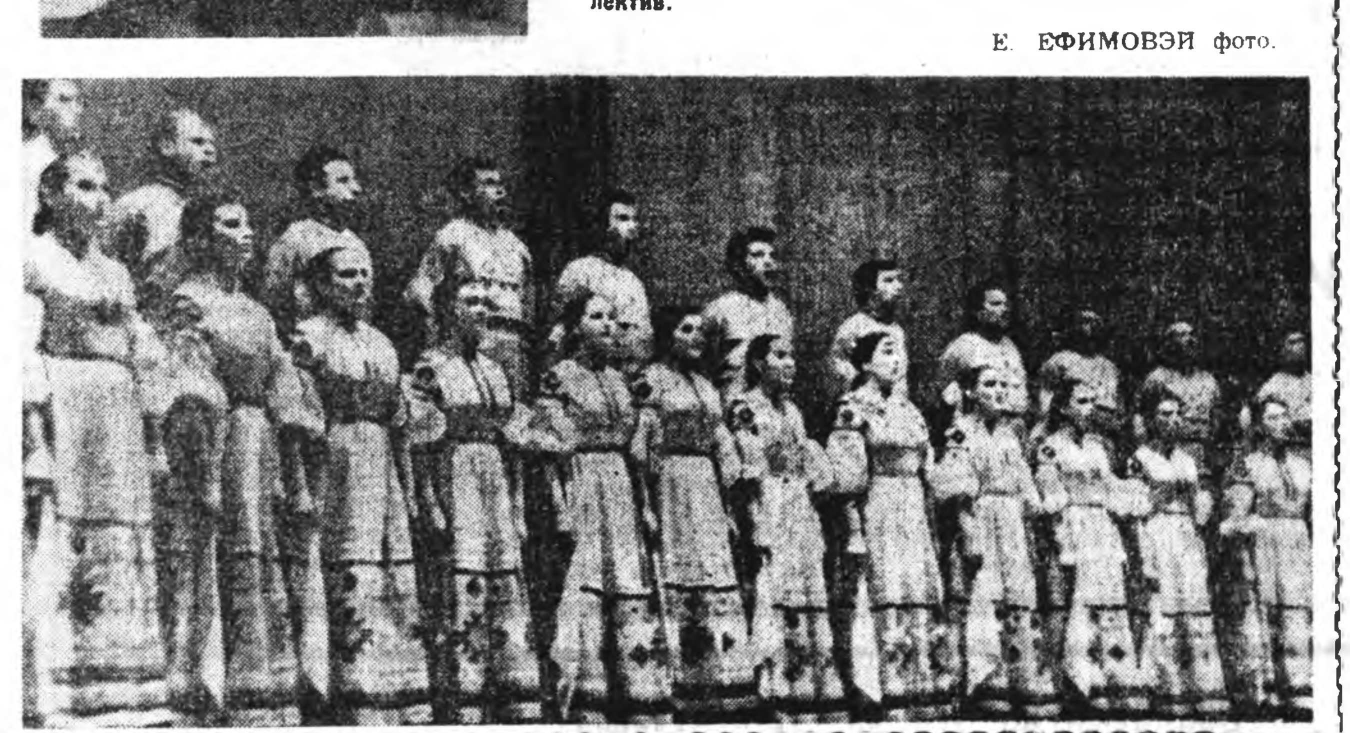
Манай айлшад

Республикымнай ниислэл хото Улаан-Үдэдэ Рязаниин арадай хоорой коллектив айлшаар ерээ. Энэ коллективэй бии болгогдоһоор 25 жэл һаяар гүйсэхэнь. Арадай хоорой артистнар ехэнхидээ хүдөөгэй уран һайханай бүлгэмэй гэшүүд байһан юм. Һаяхан Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин концертнэ зал соо болоһон энэ коллективэй концерт РСФСР-эй искусствануудай габьяата ажал ябуулагша Евгений Григорьевич Поповой «Ленин тухай» гэһэн дуугаар нээгдэһэн байна. Арадай хоорой артистнар Валентина Малкова, Зинаида Королькова, Любовь Анюшкина, Борис Волков, Галина Ильина, Виктор Шамардин болон бусад концерт харагшадай анхарал ехээр татаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: артистка Наталья Сербина. Хоорой коллектив.

Е. ЕФИМОВЭЙ фото.

АМАРАЛТЫН ҮДЭР

Амаралтын үдэр. Энэ үдэрые би эхэ, эсэгынгээ хаража байһан хони адуулжа үнгэргэхэ гэжэ шиидэбэб.

Минии гэртэхин энэ зун 800 гаран хурьгадые эхэһээнь һалгаагаад, ингарынь адуулаа һэн. Эхэһээнь һалгаан сасуу зунай аяма халуунда адуулхада, тиимэшье бэлэн бэшэ. Хашаа хорёоһоо гараһанһаа хойшо хурьгад ямаршье хаалтада баригдахагүй, зүг бүхэн тээшэ дүрьен, моносогойролдоод гүйлдэшэхэ. Тиигэхэдэнь, хэдэн тээһээнь тогтоохо, ээрэхэш. Угайдхадаа манай хурьгадай байра ургажа байһан таряанай, хүхэ һолоомо, обёосой дунда байрланги һэн. Хара үглөөгүүр гараад, боро хараан болотор хурьгадтай эрьюусэлдэхэдээ, һанаагүй юумэеэ һанахаш, бодоогүй юумэеэ бодохош.

Бушуухан зунай амаралта дүүрэжэ, һуралсалай жэл эхилһэй, сентябриин 1 болоһой гэжэ бүтүү досоогоо һанахаш, хүлеэжэ ядахаш. Одоо тиихэ үедэ һургуулидаа һурахамни аргагүй ехэ жаргал шэнгеэр үзэгдэхэ. Үүр сайтар садатараа унтаад, сэбэрхэн хубсаһатай, шэб шэнэ ном, тетрадь һая шэрдэгдэһэн хангалтама һайхан үнэртэй парта дээрэ табижархёод, багшынгаа үзэгдөөгүй һонин һайхан юумэ хэлэжэ, хөөрэжэ байхадань ямар гоё, ямар һайхан гээшэ һэм!

Тэнхээ шадалаа барагдатараа гүйжэ гэйжэ ерээд, гэртээ ороод һалд һуушаха гү, али унташажа болохогүй.

Бидэ гэр соогоо ехэ багагүй найман зомди. Эгээ багамнай гурбадахи наһаяа гэшхэжэ ябана. Хамагһаа ехэмнай, бултанаймнай эгэшэ—Сэсэгмаа энэ жэл 10-дахи класс эрхим һайнаар дүүргээд, мүнөө Шэтын мединститудай студентка болоод байна. Минии аха—Сандак 10-дахи класста һурана. Би өөрөө 8-дахи класста ябажа байнаб. Минии доодо тээхи басаган—Цэрэгмаа 4-дэхи класста һурана. Бэшэ хоёр дүүнэрни һургуулиин наһа хүсөөгүй, гэр тойрон наадаха ажалтай. Мүнөө бидэ мэнэ мэнэ үшөө нэгэ дүүтэй болохоёо байнабди. Хамтадаа юһэн хүн болохобди. Иигээд байхадаа бидэ ехэхэн гэр бүлэ, үнэр баян зон гээшэ бэзэбди. Тиигээд хэнэйшье мэдэхээр, наһаяа хүсөөгүй, булта һургуули һударта ябадаг эдэ олон бидэниие хооллуулха, хубсалуулха, һургуулида һургаха, барагтай гэмгүй хүн болгон хүмүүжүүлхэ гээшэ шангахан хэрэг гэжэ ойлгодогбди. Тиигээд лэ бидэ булта зунайнгаа амаралтын үедэ үүр сүүрээр бодожо, эхэ, эсэгэдээ шадал зэргээрээ туһалдаг, хурьгадыень адуулагша һэмди. Ходо эхэ, эсэгынгээ хэлэһээр бушуухан һэрд харайн бодожо, нэгэ жэгдэ ябаабди гэжэ хэлэжэ шадахагүй байнаб. Хаа-яа залхуураад, хулжаха һанаатай элдэб шалтагаан дурдажа, гэртээ үлэхэ гү, али хайшаашьеб ошожо амархан ябаха, өөрынгөө дураар сагаа үнгэргэхэ арга бэдэрхэ саг баһал болошо бэлэй. Юун гэжэ нюухаб, сэхыень хэлэхэдэ, эхэ, эсэгэһээ «альган тараг» амсаха ябадал нэгэнтэ бэшэ болоошо һэн. «Хэбтэһэн хүн хээли алдаха, ябаһан хүн яһа зууха» гэдэгтэл, энэ зундаа бидэ гэрээрээ ажаллажа, хони хурьгадаа балай гарзада оруулангүй, алтан намар болгообди. Анхандаа борсо торсо хурьганууднай мүнөө бээ оложо, монсогорхон тарганууд, түлгэ хонид шэнги болошоо.

Мүнөөдэр минии амаралтын үдэр. Энэ үдэрые эхэ, эсэгэдээ туһалха гэжэ шиидээб. Гэрэйнгээ дааборие эртээнһээ субботын үдэр һургуулиһаа ерэһээр дүүргээд, бэлэн болгооб. Хүйтэн үбэл хамар доро ерээ. Миндашье, хурьгадтамнайшье дулаан хубсаһан, дулаан байра, ерэхэ жэлэй ногооной үзүүрээ бултайлгатар эдихэ хазаха эдеэ хоол, үбэлэй хүнэһэн хэрэгтэй. Эхэмни хубсаһа хинарыемнай холаха, оёхо, угааха. Абамни хурьгадайнгаа үбэлэй байра заһаха, үбһэ һолоомо шэрэжэ овиндоо оруулха болоод, гэр доторхи ажал үһэнһөө олон.

— Зай Баяр, ажалайнгаа хубсаһа үмдэ, хээр мориёо унаад, хурьгадаа адуула, би мүнөөдэр Борьёо— центр ошохом. Сэсэгмаадаа үбэлэйнь хубсаһа хунар почтоор эльгээхэм. Үшөө зээрдэ мориёо тахалуулха болообди,— гэжэ абамни хүрэһөөр угтажа абаад хэлэбэ.

— Зай,—гэжэ би хэлэбэб. Ондоо юун гэхэбши. Хуу зүб ха юм. Энэ үдэр тушаан боложо наратай сэлмэг, дулаахан үдэр байба. Алишье таладам хабтайн байһан талха таряанай газар хуряагдашаһан, ехэ зоборигүй, хурьгадни байратай зохидоор бэлшэнэ. Би хээр мориноймгоо ама гаргажа тушаад, миин лэ хаража һуунаб. Зохид даа, зохид! Аяма халуун зун дунда хии хооһоор гүйгөөгүй, миин хүлһөө адхаагүй байнаб. Яаба хээбэшье нэгэнэй захада гараа байнабди гэжэ һананаб, элдэбын бодол түрэнэ. Хамаг һанаан, хамаг бодолни һайн һайхан тээшээ хүсэл эрмэлзэлээр дүүрэн, холын холые зорин тэгүүлнэ. Энээнһээ хойшо амаралта бүхэндэ гэртээ ерэжэ, эхэ, эсэгэдээ бага, ехэшье һааһь, юумэ хэхэ, туһалха, һургуулидаа—алишье юумэндэ һайн ябаха, Сэсэгмаа эгэшэдээ адли ходоодоо оролдосотой һайнаар һураха гэжэ сэдьхэнэб, өөртөө тангариг үгэнэб, тиихэдээ зүрхэн соом гайхалтай урма зориг бадаржа, үшөө һайн һайхан юумэ хэхэ хүсэл мүндэлнэ, талые дүүрэн дуугаа дууланаб Тиигээдшье ерэхэ жэл Агууехэ В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ой болохонь. Энэ ехэ ойдо би алиишье талаараа, илангаяа һуралсалайнгаа талаар, эрхим һайнаар бэлдэхэ, һураха, түрүү зэргэдэ ябахые оролдохо ёһотой болоноб. Энэ һанагша, энэ хүсэһэн зоригни дүүрэн бүтэхэ гэжэ би өөрөө этигэнэб, бата найданаб. Юундэб гэхэдэ, би Ленинскэ комсомолой гэшүүнби.

Баир СОКТОЕВ.

Зэдын аймагай
Борьёо нютаг. 1969 оной сентябрь.

«АГИТАТОР» ЖУРНАЛ

Хахад һарадаа нэгэ удаа гарадаг КПСС-эй ЦК-гай «Агитатор» журнал политинформаторнуудта, агитаторнуудта, элидхэлшэдтэ, лекторнүүдтэ, партийна хүдэлмэрилэгшэдтэ, политическэ асуудалаар һонирходог бүхы хүнүүдтэ зорюулагданхай. Ерэхэ 1970 ондо энэ журналай редакциин түсэб ямар байхаб?

1970 ондо тус журнал КПСС-эй дотоодын ба гадаадын политикын гол шухала асуудалнуудые харуулха, ехэ ехэ ойнуудта зорюулан материалнуудые үгэхэ, политическэ агитациин дүй дүршэл тухай, методическа зүбшэлнүүдые, консультациин материал толилхо юм.

1970 он — онсо удха шанартай жэл. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ой гүйсэхэ. Энэ ойдо зорюулан, «Ленин ба ленинизм тухай хөөрэлдөөнүүдээ» үргэлжэлүүлхэ. Мүн хилын саана ленинскэ үзэл сурталай дэлгэржэ байһан тухайда статьянуудые үгэжэ үргэлжэлүүлхэ.

1969—70 онуудай, мүн удаадахи һуралсалай жэлнүүдэй нюурта марксизм-ленинизмын университедэй һурагшадта зорюулан, «ниитэ-политическэ хүдэлмэри» гэһэн гаршаг доро олон статьянуудые (курс) толилжо эхилхэ байна. Политическэ агитациин теоретическэ асуудалнууд, бодото байдалай дүршэл, мүнөөнэй эрхэ байдалда ябуулха ниитэ-политическэ хүдэлмэриин онол арга, дүршэл шадабари тус гаршаг доро харуулагдаха болонги. Ораторска искусствын гол шухала асуудалнуудта зорюулан хэдэ хэдэн статьянууд үгтэхэ юм. Энэ курсын материалнууд агитаторнуудта, политинформаторнуудта, пропагандистнарта, лекторнүүдтэ, олониитын дунда политическэ хүдэлмэри ябуулдаг бүхы эдэбхитэдтэ, партийна хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдана.

Комсомолшуудай политическэ һуралсалда зорюулан олон статьянууд журналай хуудаһанда гаргагдаха.

«Олон ороной арадуудай ажабайдалһаа» гэһэн гаршаг уншагшадта һайшаагдаа һэн. Шэнэ жэлдэшье энэ гаршаг доро дэлхэйн коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагшадай статьянууд, корреспонденцинүүд толилогдожо байха, тиихэдэ социалис оронууд тухай, капиталис оронуудай ажалшадай байдал тухай материалнууд, хилын саанахи партинууд тухай статьянууд гаргагдажа байха юм.

«Агитаторай атлас» гэһэн гаршагаа журнал үргэлжэлүүлхэ, атеизмын темээр заметкэнүүд гаргагдаха, уран зохёол, кинофильмнүүд тухай шэнжэлэлнүүд, номуудта рецензинүүд, шэнэ ном тухай мэдээсэлнүүд толилогдохо, уран үгэнүүд, «политическэ словарь» ходо гаража байха. Журналай хуудаһануудта гарадаг плакадууд, харуулан ойлгуулха агитациин жэшээнүүд, шорон хурса зурагууд, диаграммануд, картанууд ойлгууламжын хүдэлмэридэ яһала туһатай байдаг юм.

Энэ журнал захижа уншыт. Жэлэй захил 2 түхэриг 40 мүнгэтэ.

СҮҮД ДЭЭРЭҺЭЭ

МЭХЭШЭН БАРИГДАА

Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой № 13 магазинай наймаалагша Сара Григорьевна Болсохоева элдэб мэхэ гохо хэрэглэн, ажалшадые мэхэлдэг, үлүү гараһан мүнгэеэ үбэршэлдэг байһанаа баригдаба. Тэрэнэй хэһэн хуурмаг ааша, гэмтэ хэрэгүүд иимэ баримтануудаар тодорхойлогдоо.

Нэгэдэхеэр, наймаанда асарагдаһан 15 килограмм лаврова набшаһанай багсыень 32 мүнгөөр наймаалһан. Үнэн ёһодоо тэрэнь 20 мүнгэтэ байһан. Тэрэ 15 килограмм лаврова набшаһандаа 72 түхэриг үлүү гаргаад үбэшэлжэрхибэ ха.

«Һураһан юумэн һураар татуулхагүй» гэдэгтэл, зоной зөөридэ обтой болошоһон Болсохоева наймаанда асарагдаһан улаан архиин нэгэ шэлыень 2 түхэриг 42 мүнгөөр наймаалжархиба. Тиигэжэ 840 шэлһээ 79 түхэриг 80 мүнгэ үбэршэлөө.

Гурбадахи мэхэ гохоёо тэхыншье хээд байтараа, балмыса баригдашалай. Юуб гэхэдэ, хоёрдохи халланда хүдэлхөөр ерэһэн нүгөөхэ наймаалагшаяа мэхэлхэ гэһэн байгаа. Магазиндаа байһан продуктнуудаа тушаажа үгэхэдөө, хатаагдаһан жэмэс соогоо уһа адхажархиһан байгаа бшуу.

Хүн зониие мэхэлжэ, хүнгэн мүрөөр мүнгэ оложо һураһан Болсохоева Улаан-Үдын Октябрьска районой арадай сүүдэй урда зогсожо, зэмэеэ амсаба. Тэрэ заһан заларуулгын ажалда жэл хахадай болзороор ябуулагдаха болоо.

П. СЫРОМЯТНИКОВ,
милициин майор.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

13 часһаа 19.30 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 13 часһаа орон доторхи һонин. 13.15 минутаһаа үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 13.45 минутаһаа гимнастикаар уласхоорондын нүхэрэй ёһоной уулзалга. Эндэ СССР-эй, Японой гимнастнуудай хоорондо болоһон мүрысөөн харуулагдаха. 15 часһаа «Алло, бидэнэр талаангаа бэдэрнэбди» гэһэн дамжуулга. 16 часһаа эдиршүүлдэ зорюулагдаһан дамжуулга. 17 часһаа орон доторхи һонин. 17.15 минутаһаа кинногой аяншалгада дуратайшуулай клуб. 18.15 минутаһаа «Бониврай зүрхэн» гэһэн уран һайханай телевизионно фильм (4-дэхи серинь). УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 19.30 минутаһаа үхибүүдтэ зорюулагдаһан кинофильмнүүд. 20 часһаа концерт.

В. К. ХАЛМ[АТОВ]

Буряад ороной тус[...]тэ театральна искусст[...] голсогшодой нэгэн, [...] арадай артист Влади[...]тинович Халматов гэнт[...]раба.

В. К. Халматов Эрху[...]тиин Алайрай аймаг[...] гэжэ нютагта 1912 оной[...] 5-да, үгытэй таряаша[...] түрэһэн юм.

Элитэ артист, режис[...]тург Владимир Конс[...] Халматовай нэрэнь Хош[...]евай нэрэмжэтэ Буряа[...]льна театрые эмхидх[...] жөөлгэтэй таһаршагүй [...]

1930 ондо В. К. Халм[...] Үдын искусствын [...] эмхидхэгдэхэдэ, гэрэ[...] ороо һэн. 1932 ондо т[...]мые түрүүлэн дүүргэ[...]ряадай национальна т[...]хэгдэн байгуулагда[...]шынь артистнуудай д[...]мир Константинович [...] юм. 30 жэлэй турша со[...]та хүдэлхэ үедөө дэлхэй[...] классигуудай, тэрэшэ[...]торнуудай зүжэгүүдтэ [...] элитэ рольнуудые наа[...] Халматов хэдэ хэдэн с[...] фильмнүүдтэ буулгагд[...]

В. К. Халматов зоһё[...]хы шадабаряараа мана[...] общественн нангин хү[...] тодоор гаргаһан обра[...] социальна шэнжые, [...]долые гүнзэгыгөөр, на[...]руулдаг байгаа.

Совет театральна [...] жөөлгэдэ ехэ габья[...] найнь түлөө В. К. Ха[...]ряадай АССР-эй габья[...]дай артистын, РСФСР[...] артистын хүндэтэ нэрэ[...]доһон юм. 1959 онд[...] РСФСР-эй арадай ар[...] зэргэ олгогдоо бэлэй. «[...] габьяагай түлөө», «[...] онуудтахи Эсэгэ ороно[...] Агууехэ дайнай үедэ [...] тойгоор ажаллаһанай [...] дальнуудаар шагнагд[...]

1940, 1959 онуудта [...] болоһон Буряадай ли[...] искусствын хоёр дека[...] Халматов эдэбхитэйгэ[...]саа. 1969 оной июнь[...] М. Горькиин нэрэмжэ[...]ханай Академическэ т[...]нэ дээрэ театрайнгаа [...] хамта амжалтатайгаа[...] байна.

В. К. Халматов ар[...] дэлхэһөө гадна, мүн [...]гиин талаар амжалта[...]даг байһан. «Нэгэ [...]гаар», «Базарай бүлэ[...]рэнэй зүжэгүүд Хоп[...]вай нэрэмжэтэ театра[...]рэ табигдажа, харагша[...]тын зүрһөө һайн сэгна[...]һэн байха.

В. К. Халматов [...] олониитын, политиче[...]талаа эдэбхитэйгээр хаб[...] ВТО-гой Буряадай [...] уран һайханай советд[...]ниин гэшүүн, Улаан-Ү[...] ажалшадай депутадуу[...] депутат байгаа.

В. К. Халматовай [...] республикаһаа ондоо т[...] аха дүү Монголой Ара[...]ликада һайн мэдээжэ [...]

Бэрхэ актёр Владими[...]тинович Халматовай һа[...]хан дурасхаал баясха[...]шадай, олонациональна [...]ральна искусствын [...] ябуулагша гэжэ тэрэн[...] бүхы хүнүүдэй сэдьхэ[...] хадуугдажа ябахал.

А. У. Модогоев, А. У[...] Н. Б. Пивоваров, К. [...]вода, А. А. Бадиев, [...]ков, В. А. Сахьянов, [...]хосоев, А. С. Сырено[...]маев, С. В. Анта[...] Сахьянова, Л. Л. [...] Г. П. Миронова, Ц. [...]ров, А. И. Тимин.

Редактор **Ц. Ц. ЦИБИ[...]**

РСФСР-эй арадай [...] Бүхэроссин театральн[...]мэй правлениин гэшүү[...] **Владимир Константи[...] ХАЛМАТОВА[...]** сагһаа урид наһа ба[...]хай Буряадай АССР-[...]рын министерство, К[...] хүдэлмэрилэгшэдэй пр[...] обком, Бүхэроссин те[...] бүлгэмэй Буряадай о[...] правлени, БурАССР-[...]зиторнуудай холбоон, [...] үнэн» газетын редак[...] сэнэ, гүн ехэ шанала[...] хид ба дүтынхидтэнь [...]

Манай адрес, телефону[д]

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактор—[...] приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. ред[...] 82-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретар[...] отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйст[...] 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышлен[...] строительства—61-35, советского строительства и быт[...] культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-8[...] формации—34-05, общественная приёмная—56-62, [...] бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

● Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР. ● Н-02967.